

308692

వ త్రి దినము వ క టిం వ (బడు ను

VOL. 2

శెన్న వట్టణము 1915 నం అక్టోబరు నెల 16 వ తేది శనివారము

No 169

వంపుటము. 2

రా డ్ స నా మ సం వ త్ప ర ఆ శ్వ యు జ శు ర్ణ అష్టమి ర

సంచిక ౧౬౯

గాంధర్వ పూటు హోనియములు

హిందూస్థాని కన్యాటక కీర్తనలు తగిలెట్లుగా ప్రత్యేకము తయారు చేయబడినవి.
1 నెం. పూటు రూ. 80-0-0
2 నెం. గారంటీ 2 నెం. పూటు రూ. 20-0-0 2 నెం. గారంటీ 2 నెం. హోనియములు తప్పి కరములు కానియెడల 1/8 రోజులలోపుగా రిటరక్ చేయవచ్చును. మావద్ద రూ. 17-00 మొదలు ఆ నేకయితర హోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేక నే న్యయముగా హోనియమునాయించిన కేర్తుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాక్ బల్లారికృష్ణమా చార్యులు వారి వాటకపాటును సహగలవు విశేషముగా ఖ్యాతమైన గిగాన ఆలకముచేసి మోసపోకుడు. వెల 2 రూపాయల మాత్రమే రోజు, సింగరు, రాతీ, సన్, హంబరు, బ్రయింపు లైకలు కావలసివారు మాకు వ్రాయును
మద్రాసు స్ట్రెస్స్ సన్లయింగ్ ఏజన్స్, 15 బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

మోటారుబండ్లు నడుచుచున్నవి

ఈనెల 10-వ తేదీనుండి ప్రతిరోజు ఉదయం 7 గంటలకు కాకినాడనుండి బయలుదేరి కోటిపల్లికి 9 1/2 గంటలకు చేరును. తిరిగి ఆక్కడ 10 గంటలకు బయలుదేరి 12 1/2 గంటలకు కాకినాడచేరును. మిగిలి 1-కి కాకినాడనుండి కోటిపల్లికి రూ. 1-2-0 చార్జీ వసూలు చేయబడును. ఇతర సహజాయజీ కోరువారు అరటికాపోస్తేజీ స్టాంపుగాని రిప్లయి కార్డుగాని పంపియెడల జవాబులు పొందగలరు జనులయొక్క రాకపోకలను అనుసరించి ఎక్కువ రహదారి వచ్చేయెడల ఎక్కువబండ్లు నడుపుటకు ఏర్పాటుచేయబడును. మిగిలి 1-కి 10 పానుల తూనికల సామాను చార్జీ తేటెండ తీసికొని పోవడు. అదనముగానుండే సామానులకు ప్రతి 5 పానులను గాని అంతవలెపుగాని ఒకటిగా చార్జీ చేయబడును.

The English Motor transit Company,
Automobile Engineers
Proprietor, A. SUBBARAYADU
COCHINADA.

Amrutanjana

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమమృతము
చక్కని డబ్బితో కళా సీసా 1-కి వెల 0.8-0
తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ల పోనొట్టుకు పాళ్ళవుకొప్పుల బాంబాయిను. పోట్ల పొనొట్టును వినమూలికలచే హిందూ దేవతలకు.
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
ప్రతిఇంటనుండిదగిన చోకయైన వైద్యసహాయము సువాసన గలిగియుండును.
అమృతాంజనం: శివార్, 108, ప్రేమోద్ధ, బొంబాయి.
7. నెంబు కెట్టెరీర్ల బజారు.

శ్రీ కృష్ణకర్ణామృతశ్లోకములు సంపూర్ణముగా గలిగిన

5 ఉభయపక్షముల పాటలుగల 10 అం. గీతఫలకములు.

డి. శ్రీనివాసాచార్య వారివలన పాడబడినవి.

చొక్కెట్ల రు. 3

12-12401 శ్రీహరిగోయే	రాగమాలిక	12-12406 నమామి-నారాయణ	రాగమాలిక
2-12402 హేలోకా శృణుతే	"	12-12407 శ్రీనివాసర-తరమ్	"
12-12398 యువ్య-శే-యస్క-నగర	"	12-12404 ఆమ్నా-యాభ్యాసన	
12-12399 వాహాధర్మేణ	"	12-12405 మదన-వరిహరి స్థితిమ్	
12-12400 కరచరణ	కాంభోజి		
12-12403 హే-గోపాలక-హేకృపా	రాగమాలిక		

మాయొక్క ధరలపట్టిక కొరకు వ్రాయుడు.

స్పెన్సరు అండు కంపెని లిమిటెడ్, మదరాసు.

Sole Distributors for Southern India & Hyderabad

Spencer & co. ltd., Madras.

తీర్చివేసే షరతుగల ఇండియా గవర్నమెంటువారి బుణము.

జనులు పోస్టాఫీసు ద్వారా పైకమును చెల్లించే విషయములో షరతులను గుఱించిన నోటిసు.

గవర్నమెంటువారి ఈసంవత్సరపు బుణమును నూటికి 100 వత్సరపు పన్నీలుచే షరతుమీద బ్రాక్రొత్త పన్నీ ప్రకారము తీయచున్నారు. ఇది 1923 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల గడువు చాటుకుండు రూపాయల తీర్చివేయబడును. కాని గవర్నమెంటువారికి ఇష్టమైన నెడల దానిని 1920 వ సంవత్సరము అక్టోబరు తిర్వాత ఎప్పు డైనను తీర్చివేయవచ్చును.

2. కలెక్టర్లు, మాజిరాసు, బొంబాయి సగర ములలోను ఇతర ముఖ్య ప్రదేశములందును మామూలు పద్ధతి ప్రకారము దరఖాస్తులమీద 4½ కోట్లరూపాయల బుణము ఇదివరకే తీయబడి నది. అంతటితో ఆ బుణము నిలువబడినది. కాని యిదిగాక, కొద్దికొద్ది మొత్తములుగా బుణమును ఈయ గోరువారు సేవి గు బ్యాంకి పనిచేయు మిక్కిలి సమీపమునందన్న పోస్టాఫీసు ద్వారా సదరు (బుణమునకై) పైకము కట్టుటకుగాను వారికి ఖచ్చితముగా నీలు కలుగ జేయబడినది. వారు సేవిగు బ్యాంకిలో పైకము కట్టుచుండునా రైనను కాకున్నను ఇట్లు (బుణమునకై) పైకము కట్ట వచ్చును.

పైకముకట్టుట ఎట్లు.

3. పోస్టాఫీసు ద్వారా అక్టోబరు 31 వ తేది లోగా ఎప్పుడైనను దరఖాస్తులు చేయవచ్చును.

4. పూరావందలు గల రూపాయల మొత్త మునకు దరఖాస్తులు చేసికోవచ్చును; కాని ఆ మొత్తము ఒకినంద రూపాయలకు తక్కువగా ఉండరాదు. మరియు ఏ మొక్క దరఖాస్తు దారుని విషయమునైనను రూ. 5,000 లకు మించదు గూడదు.

మరొక—ఒక దరఖాస్తుదారుడు ఇదివరకే నూటికి 3½ వడ్డీ ఉన్న పోస్టాఫీసు ద్వారా పుచ్చుకొని యున్న వాడైనను ఇప్పుడు అతడు రూ. 5,000 కంటె బ్రాక్రొత్త బుణమునకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును.

5. దరఖాస్తు పెట్టుకొని గోరేమనిషి ఈకింది సమూహాను పూర్తచేయవలెను ఈ సమూహా సేవిగు బ్యాంకి పనిచేయు ప్రతిపోస్టాఫీసు వద్దను మాత్రమే దొరుకును. అప్పుడే, అతడు ఎంత మొత్త మునకై దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచో అది పూర్తిగా చెల్లించబడును ఈకార్యము నిమిత్తము అతడు సేవిగు బ్యాంకిలో సామూ నిల్వగలవాడైనయెడల సేవిగు బ్యాంకి లెక్కలో తనపేరట ఉన్న పైక మును విలయమొనరించ వచ్చును, లేదా తీర్చుగా రొక్కపాడుగానే (దరఖాస్తు మొత్తమును) చెల్లించవచ్చును. దరఖాస్తుదారుడు స్వయముగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్లవచ్చును. లేదా తన మనిషిని పంపవచ్చును. ఇట్లు చెల్లించిన మొత్తము లన్నింటికి రసీదులు ఇయ్యబడును.

6. దరఖాస్తుదారుడు చెల్లించే ప్రతి రూ. 100 కును ఆ మొత్తపు గవర్నమెంటు ప్రామిసరీ నోట్లు ఇచ్చి రసీదుబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లు ఎవనవద్ద ఉంచుకోవలసివది.

7. ఆ ప్రామిసరీ నోట్లను దరఖాస్తుదారుడు ఎవనవద్ద ఉంచుకోవచ్చును లేదా అంతకంటె మేలని తనకు కోరినయెడల తన తరపున పోస్టాఫీసు అధికారులవద్దకే కాదు ఇతరులకును ఇచ్చును. దరఖాస్తు సమూహాను పూర్తచేయునపుడు ఈ రెండు పద్ధతులలో ఏది తనకు ఇష్టమోదానిలో తెలుప

వలయును. ఆనోట్లను తనయొద్దనే అతడు ఉంచు కొని గోరునెడల అవి అతనికి అందజేయుటకు ఎప్పుడు సిద్ధముగానుండునో పోస్టాఫీసువారు అతనికి తెలియ జేయుదురు; అతడు స్వయముగావచ్చి హాజరైనయె డల అవి అతనికి అప్పగింపబడును. వానిని పోస్టాఫీసు లోనే ఉంచుకోవలెనని అతడు నిశ్చయించునెడల అతడు స్వయముగా హాజరుకావలసిన దని కోరబ డును. కాని అవివచ్చియున్నవనియును అతనితరపున అవి (పోస్టాఫీసులో) ఉంచబడి యున్నవనియును సమాచారమును అతనికి పోస్టాఫీసువారు తెలియ జేయుదురు. తర్వాత ఒకప్పుడు అతడు ఆనోట్లను తనవద్దనే యుంచుకోవలెనని కోరేయెడల అప్పుడు అవి అతనికి అప్పగింపబడును.

వడ్డీ చెల్లించుట.

8. సంవత్సరమునకు నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ అర్థ సంవత్సరవారిగా అనగా ప్రతి సంవత్సరము మేసెల 31 వ తేదిన నూటికి 2 ను నవంబరు నెల 30 వ తేదిన నూటికి 2 ను చెల్లించబడును. (దర ఖాస్తుదారుడు) పైకముచెల్లించిన తేదీనుండి వచ్చే నవంబరు 30 వ తేదీవరకు గల చిల్లరకోజులకు, అతడు ప్రామిసరీనోట్లను తనయొద్దనే యుంచుకొను నెడల అతనికి ఆనోట్లు అప్పగించునపుడు రొక్క ముగా చెల్లించబడును; అతడువానిని పోస్టాఫీసు అధి కారులవద్ద ఉంచుకొనే యెడల ఈకింది పార్గా వులో చెప్పియున్న సేవిగు బ్యాంకి లెక్కలలో ఆపైకము జమకట్టబడును.

దరఖాస్తు నమూనా.

1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 28 వ తేది గల ఇండియా గజెటు ఎక్స్ ప్రాన్సిడెన్సీలో చేసిన ప్రకటనలో ప్రచురము చేసిన నూటికి నాలుగుచొప్పున వడ్డీగల తీర్చివేసే షరతుగల బుణమును _____ రూపాయల మొత్తమునకై యందుములమున నేను _____ దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను దీనితో నేను డిపాజిటు చేయు చున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను పోస్టాఫీసు సేవిగు బ్యాంకి లో నాపేరట జమయై నిల్వఉన్న మొత్తమునుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకుగాన దీనితో రూ. _____ ను నేను డిపాజిటు చేయుచు మిగత మొత్తము అనగా రూ. _____ నాపేరట సేవిగు బ్యాంకిలో నిల్వ ఉన్న మొత్తమునుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

నాపేరటను ఏర్పరుపబడిన బుణపు మొత్తము నాతరపున పోస్టు అండు తెలిగ్రావుల అకౌంటెంటు జెనరలుగారిచే ఉంచుకోబడి (దానిమీద) వడ్డీ ఆయాకాలములలో నాపోస్టాఫీసు సేవిగు బ్యాంకి లెక్కకు జమకట్టబడవలెనని కోరుచున్నాను.

నాపేరటను ఏర్పరుపబడిన బుణము మొత్తము ఈకింది మొత్త మున ప్రామిసరీ నోట్లుగా నాకు అప్పగించ గోరుచున్నాను.

పేరు _____

పైనిలాసము _____

1915 వ సం॥ _____

తేది.

ఇక్కడ ఉన్న సమూహాను కావలయునని నింది ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

ఏ. బట్టర్ ఫెల్డు.
చీఫ్ కలెక్టరు.

అనవసరమైన క్లాజులను కొట్టి వేయవలెను.

అనవసరమైన క్లాజును కొట్టి వేయవలెను.

II

మనుష్యులకు వరప్రసాదము
దోమలు, పల్లులు, చిమటలు,
చీమలు, ఈగలు మున్నగు పురు
గుల శాధల నుండి తొలగించ
బడుదురు.

విజయదశమి

పార్థ సప్తశత్రుములు గానాడిన శమి
విజయ విజయము నూచించు విజయదశమి

- అరయ నభావనానందంతకములు,
అభిలభానంతయులకు బాజ్యములు సుండు.
క. అజ్ఞ నాధిక్యమున
బ్రహ్మ సమస్తము నణంగ బహుభంగుల ని
త్యాజ్యత వాసహింసా
వజ్రుల పాలన యాంధ్రవంశజులారా!
క. ఆయుధపూజ యొనగ్గుచు
హోయగ ధర్మైకవిజయ మందుడు శ్రీకృ
ష్ణాయతేకృపాతిశయమున
నాయువు నానోగ్యము సిరి యగు మీ కెప్పుడున్!
క. శారదాగమం బపారదశోధి
కారణము, ఘనాంధకార మణిగె;
శారదాప్రసాదసంపన్నులై నిజో
ద్యునులులకు గడంగుడన్నలార!
కే. ధర్మసంస్థాపనార్థ మత్తీరిగిరి
విజయ జేసిన కృష్ణుడ దావిగొనించి
ధర్మసంస్థాపనార్థ మిత్తీరి బార్హి
చక్రవర్తికి విజయ మొనఁకుఁగాక!

కాళ్లకూరి గోపాలరావు

II
విజయగీతము.

(వేమరుమూడి శేషగిరి రావుగారు.)

క్రాయ గాఢ బాటొట్టిలి వారలెను
క్రాయము భాద్రపదము చాలభీక
రంబులగు నెల లింపిడరాని గతిని
కాదుబుట్టు గ్రమ్ము గగనమునను
భంధవృష్టి వర్షము ల్లులె ననుచు!
దరికె క్రాంతి భాద్రపదంబు లనుచు
రెండు నెలలకు గా నిలు నిండునట్లు
కనుసంచయము చేర్చువాడతన!
దనర క్రాంతి భాద్రపదములమేమె
యనుచు శ్రేయవంచించ నరుకుడేర
దలచిన మోసపోయెడు తక్షణలిపుడు
కలికనునొక్కరైనను కావరారు!
వైత్యకంబు పక్షంబు వ్రాస్తమగుట
లిలబధృష్టుగొనుచును తీర్థవిధులు
వర్షంబు నెకాభుక్తులు నాచరించు
వార లధికంబు గాకానిరారు నేను!
భాద్రపదకృష్ణపక్ష మీపగిడిగడచె,
వర్షంబుకువంతరించెను, వరకవింద్ర
పండ్లమైన శరత్కాల ప్రభుగడరె!
ఆశ్వమేజు కుక్షత మీయాద్యభూమి
కధిక దూరంద మొనగెను నట్టి పక్ష
మగుచుడనెను చాలనవానిండి!
రాజసభలను, పండితరాజసభలు,
శారదాదేవి వరప్రసాదసభిజనుల
భక్తినిచించు కవిగా జరిగెదములు
వీరమౌళి మరవీరపత్నులెల్ల
గాంచిగంతన మొందెడు గతిశత్రు
నికరణ లగ్నల్యును వీర ప్రకరములను,
రత్న గానులు కాంచనరానులెల్ల
కనులుమిడమిట్లుగొల్పంగ కమల వినుల
భక్తినిచ్చించు వాణిజ్యపరులసభలు
సకలవిధ సాధనంబుల సంతరించి
పూజనలి పెడుహోలిక బృందములను,
శ్రేతపర్వమొనర్చునీ శేలయందు!
మాఁగది కాలమొకకొంత, మంద్రతంత్ర
విధులు, శాస్త్రేయమారణ్యగుహ, ప్రభలె
పుత్రులను శ్రీలలిడలపొంచిపట్టి
బలులాసంగెడు దుర్గతి ప్రాప్తమయ్యె,
దుష్టసాతుల గోరెల కుములముగను
మేకలను కోల్పోవెంతమో మిక్కిలముగ
చంపుటయె గొప్పయోచన సంపదయె,

గోవులను కోడెలను చంప గోలెట్లు
హైందవులె జంతుహింసకు యజ్వలె!
శకముమారెను నూతన శక మునచ్చె,
మాధ్యజేవత దీప్తియు మందగించె,
ఆత్మ వత్సర్య భూతానియు తలపును,
పశుభక్తి మహింసను న్యామము మరి
విశ్వసోదర బుద్ధియు, విస్తరించె!
నాగరకతా విలాసంబు నవ్యమైన
మాన్య గలిగించె, నిప్పటి మన తరమున,
పూజ్యభావంబు కడుమెండు పూజ్యుల యెడ!
వారిసంస్థలయం దనివార్య భక్తి,
గాని మాధ్యంబునను మధ్య గలిగి నట్టి
ఘాతుక విధానములు నేను కానబడవు,
గానసభ లాకవంకను, మానికంబు
లైన హరికథలొకవంక నాదరింప
దగిన దృశ్య ప్రబంధ ప్రదర్శనములు
నొక్కడెను, సంఘ సభలు మరొక్క చక్కె,
శ్రీలసంఘంబు లొకవంక చెప్పనియె,
వర యువన్యాపములు వివ వచ్చు నొకట,
అన్న వానము వీడల కధికమయ్యె,
సార్థము పరిత్యజించిన సంఘపాతులు
గుప్తదానము లిచ్చు సద్గుణ నికరులు,
విద్యచే జ్ఞానమును భువి విస్తరింప
చేయ కంకణ మూసిన శ్రేష్ఠులును,
కలరు పలువుర పూజ్యులీ కాలమునను,
చల్లని ప్రభుత్వము ఘటించి, సామరులు
గాగ ప్రజల నొనర్చి, యగణ్యమైన
విమల విజ్ఞాన శంపవ వెలుజేసి,
ప్రాయ నరేంద్రవర్షము సర్వపూర్ణద ములు
దార్తి నెడబాపి, యుద్ధంబు నడగజేసి
విజయమిచ్చుత మాబాధి విధురకెంబు,
గలుగుతస్వరాజ్య మీయాద్యభండములను
అంగ సామ్రాజ్యంబును నంగలముగ,
వీరజనభానురంజై వెల మొకటి
సంగరాంగణమధ్యమ స్థలమునందు,
పగ్గములబూని, హనిలనుపట్టిలిసి,
సంతుభితచిత్తుడగు పార్థసంధ్యుడు
విమలగీతామృతము చిల్కిచిరియ జేసి,
విజయ మొసగిన యట్టియీవిజయసంఘ
విజయదశమి సమాఖ్యచే విశుతిగాంచు
నిశ్చంద్రావరసరమున విమలభక్తి
సర్వభూతహితార్థలై సమృత్తింతు॥

III

[వి. నరసింహాచార్యగారు.]

పాండవులు దానవశత్రురంబు లరణ్యంబున వసించి,
పరమాదవయేట నొకలకు తమయూనిక పట్టుమాత్ర మేరియు
బహిరంగము కావంకుట్లు చరించి, యాహూతమైన, దుష్టవా
నైన వత్సరమును ముగించి, తమ నియమమును రక్షించుకొన్న
దినమే యీ దినము. కాకవులు పాండవుల యునికి శంకించి,
విరాటరాజుపురంబు బ్రవేశించి, తద్రక్షితంబగు గోగణం
బుల దొంగిలించిపోని పోయినదినమే యీదినము. విరాటుడు
గోగణంబుల మరల్చికొని రావెంచి కుమారంబుతో నొక
వంక జన, ఊర్వశానంబును తేజంబునీడి, పేడియై రాజతనము
లకు నృత్యవిద్యానలం గఱపుచు, దేవాసురుల నైతము నల్ల
లాడింపగల శక్తిసాహసముల నొప్పిన, యీ పాండవమధ్య
ముందు ఉత్తరుణ సారధ్యంబు నెఱపుచు, జేలోకవంక జరి,
వత్సరముక్రిందట శకాకారంబుగ కట్టి, యొక శమీకృత్తును
మీద పెట్టియూడి, తమ యాయాధముల మరల చేపట్టి,
ఉత్తరుణకు సారధ్యంబు నియమించి, తాను గర్భ మాలోహించి
దేవదత్తమును పూనించి, శత్రువుల డెందంబు భీది గలిగించి,
సవ్యసాచియును నాయంబు సాధకమగునట్లు వాణంబుల బ్రయో
గించి, వారల నొప్పించి, పలాయనంబు గావించి, అపహృతంబై
పోవుమండిన గోబృందంబును మరలించి, జయజయధ్వాం
మధ్యమన పురము ప్రవేశించిన దినమే యీ దినము. అన్య
యాహంకారా వేదా యుక్తులగు కాకవుల నా
శమనకు ప్రారంభ మీగడమే. అహంకారము మంటిపాలై,
అన్యాయము మంటిపాలై, సత్యమేజయమున యేనాటిజయము
నూచించెనో అట్టి యీదినన మెవ్వరికి సంతోషదాయకమై
యుండదు? కాకవుల గోవులు బలంబుచుట్టుము, పదోన్నతు

డగు శత్రువు పరాజితుడగుటయు, పాండవుల విజయరూపం
బులు బయలుపడుటయు, ఎవ్వని వత్సానామము జరింపజేయ
ననిగా నుండవు? ఈమాఖ్యానమంతయు వినిన, ఎవ్వరిమనం
బుల శౌర్యరస ముప్పలిల్లకయ్యుండగలదు? కనుక నే, వారివారి
భావముల వెల్లడింపనో నునుగల్గు ధనుగ్యాలోపేతులై
'జయోభవ' యను నాత్సాహ పూరితంబగు శబ్దములతో, పుర
వీరులసోపుచు, నొకసంభక్తర కాలము పాండవుల ధనుర్బాణ
ముల మోసికొనియుండిన శమీకృత్తు ఊకడ కేగి, అట్టియేవ
కార్యుల నావృత్తు నునకు తమభక్తిని వెల్లడింపజను నేటి
దినము గుమిగూడుదురును.
శ్లో॥ శమీశమయతేసాపా॥ శమీ శత్రునినాశి॥
అర్జునస్య ధనుర్ధారి॥ రామస్యప్రియద్యౌసీ॥
శమీకమలపత్రాక్షి॥ శమీకంటకహారిణీ॥
ఆరోహతుశమీలక్ష్మీ॥ ఆయుఃసాహివాంశ్య రక్షతు॥
అ॥ శమీకృత్తుమును పూజించి నన్యాయించుచుండును.
పాండవుల ఆయుధములను మోసియుండినదియు, నేనా
మాత్రముచేత, శత్రువులనాశనము చేయుకత్తిగలదియు. నిఖిల
పాపములను నిర్మూలించగలదియు నగు శాశమీదర్శనము
చేసికొని సోమనందుననే, శ్రేతాయుగమందు శ్రీరాము
లకు ప్రియ రా లి ద ర్శన ము లంక గా
లభించెనని పురాణగాథ కలదు. అహహ! జేసరలకు నైత
మిష్టాగ్రములనియుగలదిగ నాయీశమీ-కలక్ష్మీ-నిఖిలలోగము
లను వాపుకత్తి గలదట దీయామము మారునకు పరికర ము
నందును. ఇది ముష్టము వారిమనది యట. ఇతరచెల్లఁబడదు
వారింపించున, ఆయుడన్నియు తనయధీకరు మున్నవోయన,
నీవృత్తునునకు ముండ్లునునట! ఎంతస్వాగత్యాగి! ఇతరుల
సాపములను వారించి వారిం ముక్తిహస్తంబు కంపి, తానా
సాపములను నకుభవించినట్లు శ్రోస్త్రులు చెప్పుకొను విను
శ్రీస్తుకధ జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది.
విజయంబు విజయముకలిగిన యీదశమిదినంబున అర్జుం
తోపకారియై, యిష్టానీధిప్రదాయనియై పరమనాశమిచేత
కేగి మన యిష్టాగ్రములకొఱకు నేనించి ప్రస్తుతము మన కభీష్ట
మైయున్న ఫలము మనకు ప్రసాదించుచు మన కోరట నునది యై
యున్నది. జోకదృష్టిసంతము నాకర్షించియున్న యేరోహ
సంగ్రామంబు మన ప్రభుత్వమువారికి వారిపక్షమువారికి
జయము కలగవలయునటయే ము యిప్పటి మభిప్రాయము
“ధర్మమేవ జయతి” యనుమాట కల్లగాదు
శ్రీరాజప్రతినిధిగారి ప్రసంగము.
సీమా మూర్ఖునిపేరు సంఘమువారిసంగిర ప్రకంసాప్ర
మును స్వీకరించుచు శ్రీరాజప్రతినిధిగారి టిటుల నుడిచిరి.
1911 వ సంవత్సరము ఏప్రిలునెలలో మొట్ట మొదట
నీసంఘమువారే నామ స్వాతంత్ర్యమొసంగిరి అప్పటికారి ఏప్రు
కొందర నిచటనే నేనుమాచుచున్నాను.మొరందరిట్టి స్వాత
త్యాగముతో పంచేసికొనో అభివృద్ధికి కొరతయుండదు. అత్రుకు
మీరు కావలసిన వారింగూర్చి నుడిచితిరి నేను సిద్ధిచినవారిని
గూర్చి నుడిచితిరి ఈవగరమున ఇండియా సంజాయి దొరతనముల
వారు వత్సరముల వెళ్ళి-మానుములు నివసించవలసియున్నది
జనసంఖ్య నిజంక డగానుండక మానుచుండునగాన
నాదామము కత్తున. వీరన్నట్టి వాలోంచి దీని నభివృద్ధి
నొందించుటకు తగిన ప్రయత్నములు చేయవలసింది. ఇదివరకు
దొరతనమునా రీయభివృద్ధిప్రయత్నములకొరకు చాల ధన
మొనంగిరి. ఇదివరకు 1898 లో నొకసంఘమువారును 1907
లో నొకసంఘమువారును అజోచించి చేసిన మూచలవలన
కలగవలసినఫలితము కలగలేదు కాన 1914 లో మరల
నొకసంఘు డేర్పడి వా రాజోచించిరి. నామ చేసిన మూచన
లకు చాలధనము కావలసియున్నది మీరిందులో నిధికభాగ
మును నిర్మూర్తింపజాలరు. కాన వావ్యయముక శ్రీ వంతు
దొరతనము వారు భరించుట ట్టికవిధానము ఇండియా
మంత్రిగానికి పంపించినదిగాని యుద్ధము నుగియువరకును పరి
ప్రారంభించుట సాధ్యముకాదు. ఆరకులని చేయించుటకు
దొరతనమునా కధికమగ ధనమిచ్చుచున్నానగాన వానిని చే
యించు స్వాతంత్ర్యమునుగూడ నా రేయుండుకొనుటయుక్తమే
నామ మీతోనాలోచించి చేసెదను. ఈమాటలన్నియు జరిగిన
నీనగరము చాలమంచిస్థితిలో నుండు ననుటకు సందియములేదు.
మీరు నన్నభివృద్ధిచినందులకు శందనములు. శ్రీచక్రవర్తిగారి
జ్ఞాపితేక ప్రయత్నములు శ్రీచక్రవర్తిచక్రవర్తి గార్లరాక
ధిన్దీనగరనిర్మాణము యుద్ధము ముగిగు వార్తములతో నీ ర-క
త్సరములను పరి పూర్తిగా కలిగియుండినను. నేను హిందూ
జాతిభివృద్ధికి చేయదలచిన వాంఛ చేయగలిగినది బహుకొద్ది
యెనను మీరందరు నన్నభివృద్ధిచినందులకు నేను మీకుకృతజ్ఞు
డను. విజయగా నా లీగరమును విడిచి పెట్టుటకు చాల
సంతోషకరమునున్నది. నేనుమిమ్మందరసదాస్మరించుచుండును

సానిక వార్తలు

దీపమాల వేళ: — నేటి సాయంకాలము 6-20 గంటలకు, రేపు సాయంకాలము 6-19 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడును.

కాలమానస్థితి: — నిన్నటి ఆధిశష్టస్థితి 98-4 డిగ్రీలు; అధిమాస్థితి 79-3 డిగ్రీలు.

కోర్టు సెలవు: — రేపు బుధవారమునాడు మహమ్మదీయుల బక్రీదుపండుగ గనుక హైకోర్టు ఇంక ఇతర కోర్టులు మూసివేయబడును.

జగన్నాథ భక్తసభ: — ఈసభనాథ తరపున రేపు తెల్ల 8 గంటలకు సాక్షాత్తులగుచు శ్రీమం రామానుజాచార్యులు గారు భగవద్గీత సుపన్యసింపెదరు.

శ్రీ గవర్నరుగారి రాక: — శ్రీ గవర్నరుగారు మొదటిగా నెక్లెట్టెగారు ఎముడికొంగులును నిన్నరాత్రి 9 గంటలకు పోతనూరుండి వచ్చిరి.

చెన్నపురి బౌద్ధసంఘము: — రేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు చింతాద్రిపేట, సింగన్న నెట్టిపిడి నెకండరి స్కూలు మందిరమున ప్రాథమిక పి. లక్ష్మీరమణుగారు “బౌద్ధచరిత్రము” అను విషయమును గూర్చి పుష్కరింపెదరు.

సరస్వతి భామాభివృద్ధిసంఘము, ఆలందూరు: — ఈ సంఘమువారి తరపున రేపు సాయంకాలము 3 గంటలకు ఆర్యభారతి పాఠశాల హాలులో ఎ. ఇ. లెటుగారు ఒక పాటకచేర్చి జేయుదురు. సి భానుమూర్తి పంతులు బి. ఎ. యల్.టి. గారు అధ్యక్షతనువహింతురు.

రాజ్యపరిధిగారు లాహోరుకు వెళ్లుట: — శ్రీవారు డిశంబరు నెలలో 9-వ తేదీ మొదలు 11 వరకు లాహోరులో నుండును. అప్పుడు నెలవకు ప్రస్తుతాన్ని భావితము నైకో దోర్లకులకు దర్శన మిచ్చెదరు. నెలవూదనున్న వారికి రావ శ్రీవారు దర్శనమిచ్చును.

ఒక అంజనానికి శిక్ష: — నెహరాని యలియాగోనున్న 28 మజాబి పతాలములోని హాల్లూ రామలింగును యద్దకు నైసికులకు కుపాకికో కాల్చెదనని పాన్సు సామిలను అంజన వాడు బెడరించినందున వానికి 2 సంవత్సరములు కఠింశిక్ష విధింప బడినది.

మంగడేశ్ టౌనుము: — తూర్పు బంగాళమునందలి టౌను పీడితులకు కలకత్తాలోని సాధారణ బ్యాంకు సహజమువారు చంబాలోని టౌను సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. అక్కడ టౌనుపీడి యధికముగా నున్నట్లును, కన్నివారణాశ్రము వైదరాబాదు నవాబుగారు 500 రూపాయలను పితాపురము రాజుగారు 800 లను విరాళములు పంపివచ్చుచు తెలియ దిచ్చుచున్నది.

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారు: — శ్రీవారు ఈనె, 15-వ తేదీ సాయంకాలమున నానోలుకు వెళ్లెదరు. దారిలోనొక గొలుసులవంక నువయోగమునకు వెళ్లెదరు. ముందు వాకమున డేరాదూరుకు వెళ్లి అక్కట నెలబ్రతువకు నుండురు. ఈలోగా ఢిల్లీలో ఏర్పాటులన్నియు జరుగును. తరువాత వీరు బీకనీరులోను భరతపూరులోను వ్యంగముక్తీవ నలివెదరు. దిసంబరులో పంజాబు వెళ్లెదరు. ఫిబ్రవరిలో బాంకిపూరుకు కాశీకిని వెళ్లెదరు.

ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షుడు.

కొన్ని దివసులుండి బాబో శ్రీ ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షుడు గూర్చి ఆంధ్రపత్రికమున వాద ప్రతివాదములు జరుగుచున్నవి కొందరు రావుబాద్లకు కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులుగారిని నూచించిరి. పంతులువారు దక్షిణ హిందూజాత సంఘ సంస్కర్తలలో వర్గభ్రష్టులు మాత్రవక మారంభించిన తరువాత క్రొత్త శ్రోతలకు క్రొత్త పథము ప్రహసనములు స్వీకరించెదరు, వుచరిత్రము మున్నగువి రచించి ఆంధ్రభాషామయోమిత్వముకి తీరము పోషింప జూచును. వీరి ఆంధ్రభాషా కొన్నవైన మహాపాకారమునుబట్టి “ఆంధ్రకవిరాజు పితామహు” లుయు, సంఘసంస్కరణకు వరుస మూలనాయకు లు యు, విశుతు వివాహము లొనర్చు పట్ల “అభిరం విద్యాపా గను” లునియు, తమ యావత్తియు వారహాస హితకావ్య

సహజమున నెలకొల్పు ఉన్నత పాఠశాల విధులు శరణాల యములు, పురమందిరము మున్నును ప్రతిష్ఠాపరము స్థాపించుట చే ఉదారపురము లనియు, స్వాగత్యగత్యగత్యము లనియు ఆంధ్రుల కెల్లరకు విశేషమీ కావున శ్రీ సహజమున సంఘ సంస్కరణ పథలయకు, ఆంధ్రభాషా పథలయకు ఆహ్వాన మొనర్చి అధ్యక్షత నొనరు ఆంధ్రుల ప్రధాన కర్తవ్యము కాని, నేటిది ఆంధ్రమహాజన సభ రాజకీయ ఆర్థిక విషయములు చర్చింపబడవలసి యున్నది ఈ విషయములయందు శ్రీ పంతులు వారికి ఆభివేక్షము వ్యగ్యము. అట్టి సభకు శ్రీ పంతులువారిని ఆహ్వానము చేయుట అసంగతము వాద ప్రతి వాదములు జనపువారు శిరోభూషణమును వదలి వెదకు లాడ బాధకొన్నాడు. ఏభాషాకోవిదుడు ఆంధ్రభాషామాభివృద్ధి కొరకు పాటుపడుచు గ్రంథరచనగానించెకో, వీరితివివారము చు చెన్నరాష్ట్రీయకావ్యవిద్యాపాక సభాగౌరవసభ్యుల వహించి ఆంధ్రుల కృతజ్ఞతను బాత్రువయ్యెకో, ఎవ్వారు ఆంధ్రజనులలో నెక్కుడు సంస్కారము గలిగియుండెకో, ఏనాడును కె. సి. వి.వి. అను విద్యమును బడనెకో, అట్టి శ్రమహారాజా శ్రీ రావువెంకటేశ్వరాచార్యులవలెగా గావునబద్ధుడు కె. సి. వి.వి. గారే ఈ కుశలయాంధ్ర మహాజనసభాధ్యక్షులకు అర్హులు. శ్రీవారే అధ్యక్షులగువారిని, ఆంధ్రులకు ఆంధ్రరాష్ట్రమేల రామంకు? ఏయనెదరేమా, నువారాజావారు అధ్యక్షుల వహించినోడనే మహారాజులు, గాజులు, జమీందార్లు మొదలైవారికెక్కువ అభిప్రాయమును వెల్లడిజేసెదరు. భాషామయపత్రిక ఆంధ్రరాష్ట్ర మివకు చారిసాహిత్యానికి వెల్లెదరు. ఆంధ్రులకు ఆంధ్రరాష్ట్రమీ వచ్చినచో శ్రీవారు నెక్కుడుభాష్యుల వహింపవలసియుండును. ఇతియె కాదు, వీరి ఆంధ్రమందు ఉపన్యసింపబడు అన్నిటి యులు. వెక్కు విధముల ఆంధ్రమహాజన సభాధ్యక్షుల వహించుటకు శ్రీవారే అర్హులని ఘంటాపథమున జెప్పవచ్చును. మరియు గౌరవనీయులగు శ్రీరాజా కొచ్చెర్లకోట వేంకట కృష్ణరావు బహద్దర బి. ఏ. వారే ఆహ్వానసమూహ్యుల వహించి శ్రీవారిని ఆహ్వానముచేసినచో, వాని నిరాకరింపవలె ముగ్ధులగుచుండును. మాజి.

శ్రీమహాభారత విమర్శము (ఉద్యోగపర్వము)

ఇట్టి విమర్శన గ్రంథ మొంద్రభాషయందు లేదు. పాశ్చాత్యుల విమర్శనాకర్ణి ననుసరించి వ్రాయబడినది. ఈగ్రంథమును చదివినచో భారతమునకు దెన్నో విశేషాంశము లుపపద గలవు ఇది వర్ణాశ్రమిడి కాలేజీలో సంస్కృతాంధ్రముల యందు పండితులుగా నుండిన బ్రహ్మశ్రీ పార్వతి రామశాస్త్రిలగారిచే వ్రాయబడినది.
వెల 0—8—0. క్యాలికో బైండు 0—12—0.

విజ్ఞానేశ్వరము.

అభినవ కండి యను పేరుబడిన కేతన విరచితము. తిక్కన సుకావీను డగు యాతలంగూర్చి పేను వ్రాయుట నవపరము. కవిత్వ మనర్థశుభ. భక్తకావ్యమును గూర్చి వ్రాయబడిన గ్రంథములలో నెల్ల విరియే వర్ణకవిత్వమునది. ఈ గ్రంథమునకు వృద్ధులు బాలుకు తప్పక చదువవలసి. ప్రతి భాండగారమునందు యుండ దగిన గ్రంథము. ఈ గ్రంథమును గూర్చి పేను వ్రాయుటకన్న చదువరే గ్రహించుట యుత్తము. క్రమము 14 వేటిని నైవార అచ్చొత్తింపబడి యున్నది. వెడ్లక్షుములు దళ సరి కాగియుండు. వెల 0—8—0. క్యాలికో 0—12—0.

గా. హరిసర్వోత్తమురావు ఎమ్. ఏ., గారి గ్రంథములు.			
అబ్రహంలింకను (క్యాలికో బైండు)	రూ.	0	12 0
రామచరిత్ర (క్యాలికో బైండు)	,,	0	8 0
Neglected Emperor Poet	,,	0	8 0

బాలభాగవతము (ద్విపద)

ఈ గ్రంథము మూడువందల సంవత్సరములకు ముందు వెలసిన కోనేరు దోనేరు కవిచే వ్రాయబడినది. కవిత్వము దాదాపు పాకము. చదివినకొలది చదువ వలయునని యాచిపుట్టిండు మహోత్సవమొన గ్రంథము. ఇందు కొన్ని చాయాకరములు సముత్తము చేర్చబడి యున్నది. క్లిష్టపదములకు అర్థముకలదు. కొన్ని గ్రంథములే ముద్రించితిమి. వెల రూ. 1—0—0. పేజీలు 25).

అబలానచ్చరిత్ర రత్నమాల.

బంశారు అచ్చనాంబ విరచితము. ఇందు హిందూదేశమున వెలసిన నారీములు చరిత్రము రమణీయముగా విర్ణింపబడి యున్నవి. ఇట్ల వచనగ్రంథము ఆంధ్రభాషయందుండదు. సుందరీమల చాయాకరములున్నది. అచ్చనాంబగారి జీవితము సముత్త మొనరుతో బాంబుబరువబడి యున్నది. క్యాలికో బైండు 300-పేజీలు వెల రూ. 1—0—0.

చిరునామా: —
మేనేజరు, ఉత్తమ గ్రంథాలయము
145 శాలవీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం. అక్టోబరు నెల 16వ తేదీ

శనివారము

నిజయదశమి.

మహామహాదేవుల నాకృష్టమైన యెడల భక్తిచేతను తమ స్వయంసహాయశక్తియందుగల నమ్మకముచేతను పాండవవీరులు అజ్ఞాతవాసమునుండి తేజోవంతులయి రణరంగమునకు వెలువడిన సుచూహార్తము చేపట్టినసపు గర్భమున నిమిషమున్నది. ఎచ్చటెచ్చట కాలానుగత మయిన విషమానశ్చ ననుభవించు ప్రజ కలదో, ఎచ్చటెచ్చట సహజవీర్యము నిపురుగవైన నిష్పవతె తాత్కాలికముగా ప్రజ్వలితము కాక యున్నదో, అచ్చటచ్చట నాతయు ఆశాంకురముల ననలెత్తించుటకు నిశుభముగూర్తమునకంటె బలవత్తర శక్తిగలది మరియొక్కటిలేదు. ధర్మోజయతి యను నార్యోక్తిపై తమ సర్వదృష్టులను నిడి నిరంతమును న్యాయమార్గాను వస్తులయి కష్టము లడ్డినను నష్టతమగువడినను పరిణామఫలము సర్వాంతర్యామి యగుభగవానునిచేతిలోనిదనివిశ్వసించి పాటుపడు గభీరులందరికనుచేపట్టినమును హేమాశ్రేణకము. ఆశ్రావతి భంగపాటు, ఆభీనునివేగిరపాటు, ఆభర్తజాని నిబ్బరపాటు, ఆకీచకుని కీడ్పాటు, ఆయుత్తరుని ప్రగల్భములు ఆయుష్షుని ఆభేలరణోత్సాహము, ఆమర్యోధనుని మదాంధత, ఆశీష్ట ద్రోణుల న్యాయైకదృష్టి, ఆవిరాటుని డోలాయమానము, ఆ చిత్త రంజకమగు పరస్పర పరిజ్ఞానము అన్నియును విజయ దశమి యను నామోచ్చారణ శోడనే ప్రతి హేంద్రుని మనశ్శత్రువు నెదుట జీవకళ యట్టిపడునట్లు ప్రత్యక్షమగుటయే నీ పవిత్ర దినసపుమాహాత్మ్యమును వర్ణింపకయే వర్ణించుచున్నది. ఇంతటి మహా సౌభవములను స్మరణకు చెచ్చు సుదినమును చిహ్నించుటకు నొకసంవత్సర కాలము పాండవవీరుల శస్త్రాస్త్రములను నిశూళముగా ధరించి సకాలమున నా విజయని సర్వశస్త్ర్యపేతుని నొనర్చిన శమీ వృక్షంబుకంటెను సుచితమగు మహా వస్తువు మరొండుండ జాలదని వేదే వ్రాయవలె. అట్టి సుదినమును నలంకరించుటకు ఆ యుత్తరుని భయముగిడి యాతని చిత్తమును నలరించినట్టియు, ఆ మర్యోధనుని దురంతమును నశన గుంచి కష్ట గోధనంబును సంపాదించినట్టియు, నా భీష్మద్రోణ, కృపాశ్వత్థా మాది మహా వీరుల ప్రశంసకు పాత్రయై నట్టియు, ఆ విజయనకేకక పీడుకను పూర్ణకీర్తిని గడించి, నట్టియు గాండివ మహాముఖంబు సంతతిలోనివి నా బరగు సర్వాయుధంబులను వలంతులుగాక మరియే వస్తుజాలము నలంకరికగలదు. కావుననే గదా నేను మనదేశము ఆ సేతు హిమాచలంబును శమిని స్మరించుటయును ఆ యుధముల బూజించుటయు నేర్పడి యున్నది. ఈ ఏర్పాటుయొక్క యంతరార్థమును గ్రహించి ఆ మహాపురుషులవలె మనమును మహాపురుషులయు కాగలమనుటను మానసమున నిడి, నాసువీర జననియై బరగిన భారతమాత నేటికిని వీరజనని కాగలదనుటకు న్యాయ యుద్ధ మొనర్చుచుండు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యపక్షమున మహారణరంగమున తమ యవక్ర పరాక్రమమును సూపుచుండు మన సోదరులను దలంచుకొనుటచే గ్రహించి, నేటిదినమున వట్టిమారణసాధకములగు యంత్రములనుబూజించుటచే మాత్రమేగాక యగ్రసాధకములగు సర్వ

యంత్రముల మహాత్మ్య మెరింగినంగాని ముక్తిలేదనుటను సంస్కరించుకొని, నాడు మన మహాపురుషులే పగిలిన దూరదృష్టితో కాలానువర్తులయి చరించినో ఆపగిలిన మనమును వర్తింపగలుగుదుమేని మనకును నచిరకాలమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విజయముతో బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున నావిజయుని విజయము సమకూరగల దనుటకు సంజేహములేదు. దుర్యోధనుని దురభిమానంబును ప్రతిఫలించజేసి ఆతని రాజ్యాకాంక్షను మీరిపోయిన రాజ్యాకాంక్షతో సర్వప్రపంచమును దిగ మ్రింగజూచుచు ఉపాహారంబుగ నాగ్నిగోహరణంబొనర్చియుండు నా జర్మనీశక్తిని మట్టుపెట్టుటకు నాయుడును సంతతివారగు మనము మన ఎల్లదృష్టులను కేంద్రీకృతముచేసి ఈ మహాసంగ్రామమున బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు యుద్ధ విజయమును సంపాదించియుచ్చి మన మార్గిక రాజకీయ విజయమును సంపాదించి పృథాశించుటకు నా సవ్య సాచియొక్క శక్తియు ఆ మహానీతిజ్ఞుడు కృష్ణుని యొక్క యుక్తియు మనయందు మూర్తిభవించి తోడగును గాక యనిపార్థించుచున్నాము.

నాడు పాండవవీరులు న్యాయమునకు బద్ధులై పోయినట్లుగ బంధుగును వెంటనడచుచు కాపాడి విజయ మొనరి కీర్తిగాంచిన యా మహా కృష్ణమాత్రి నేను హేంద్రవీరుల తోడమెరిగి ఘోర రణరంగమునజేరి వారిగాని ధర్మ విజయంబు నాంధ్రుల దవులచేసి ముక్తి నీవుత భారత భూమి కెల్ల.

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల.

నేటిదినము సరస్వతీ పూజాదినంబగుటయు మన యాంధ్రభూమిలో వికాసవతియగు చుండు సరస్వతీదేవికి ముఖ్యనిలయయై యొప్పు జాతీయ కళాశాలయొక్క 1914-15 వ సంవత్సరపు రిపోర్టు విమర్శాత్మకము మాకార్యస్థానము నలంకరించుటయు నేకకాలమున సంభవించుట మా కమితానందమును కల్పించినది. కళాశాలానిర్వాహక సంఘపువారి నివేదనంబును కళాశాలాధికారుల నివేదనంబునును రెంటును తలచుకొనినంత పని జరుపుటకు వీలుకాలేదను చింతకొలదిగా చూపుచున్నను దినదినాభివృద్ధి కేమాత్రము కొరంతలేదనియు పాటుపడి పనిచేసినచో నచిరకాలముననే కళాశాలను సర్వాంగ సుందర మొనర్చి స్థాయికి తేరచ్చుననియు పూర్ణ విశ్వాస ముత్సాహ యుతముగా చూడట్లుట మిక్కిలి సంతృప్తికరము కడచిన సాంవత్సరీకోర్కెవము జరిగినప్పటి ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలయొక్క యాచార్యయములను గురించియు కళాశాల చేయుచుండు పరిశ్రమను గురించియు సూక్ష్మంశములు ప్రకటించితిమి. వానినిమరల నేను తడవంబులేదు. క్రమ క్రమముగా నీకళాశాల వక్రం గము, కన్యకము, చెక్కలము, చిత్రలేఖనము, చిత్రలేఖనము, శిల్పము, వ్యాపారవిద్య, వాస్తువిద్య నేర్ప నారంభించినదనియు ఈ కళాశాల యందు విద్య నభ్యసించిన బాలురు ప్రభుత్వపు వారి పరిశ్రామికపరీక్షలలో గౌరవముతో తేరుట కాక తేకీ తేరకమునుచే యంత్రములు నడుపుటకును, మిల్లులకును, పంపులకును సూపరింటెంటుగ నుపయోగించుటకును, కర్మాగార నిర్మాతలుగ తోడ్పడుటకును, ప్రజల చే నాకర్షించుకొనబడుచున్నారనియు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలవారి మూలమున మార్గకొంది యొకరముల బుజరుగూమి సాగయి ప్రభుత్వాధికారులు ఉపయోగించుకొన తేక వర్గముగా సముద్రమునకు వదలుచుండిన నీరుపయోగపడినదనియు చెప్పినయెడల జాతీయ

కళాశాల యొనుసంవత్సరములలో జేయగలిగినపని వ్యక్తముచేసినవార మగుచున్నాము. ఇట్టి కళాశాల త్వరలోనే వ్యవసాయశాఖకు గూడ ప్రారంభంబు నున్నదనుటకు సంతసించుచున్నాము. అందులకై మాసమునకు రు 50 ల నియ్య మెప్పుకొని యుండు వరదాచారిగారు ప్రశంసనీయులు. బువరు పురమేకాలంకారికవిద్యకు పేరుపడినచో ఆవిద్యను పురుజ్జీవింపజేయు నుద్దేశముతో జాతీయకళాశాలాధికారులు చేసిన ప్రయత్నము ఈ నగరము నందలి కళా పోషకులయొక్కయు విక్టోరియా జూబిలీ మెమోరియలు సంఘము వారి యొక్కయు నౌదాసీన్యమున జటుగలేదని వినుటకు మిక్కిలి చింతిలుచున్నాము. ఈ ప్రయత్నముల కథనము నాధారము చేసికొని జాతీయకళాశాలాధ్యక్షులు తమ కళాశాలలోని జాతీయ విద్యాపద్ధతి యాత్మకృష్ట్యమును కనుబరచుచు వ్రాసిన వ్యాసము మూయభిప్రాయమున నవ్రతిమానముయియున్నది. దాని సారాశము నిచ్చుటకై నను మాకు నేను స్థలముచాలదు. కాని నేటిదినము అందలి యొంటి రెండుసందర్భములను ప్రశంసించక యుండజాలము. విద్యావ్యూహమును గురించిన యభిప్రాయములు లోకమంతటను మారిపోవుచున్నవి. వట్టిసారస్వతవిద్య విద్యకాదనుట తేటతెల్లముయి పోయినది. స్పష్టియందైక్యమెల్లకలదో విద్యాపద్ధతి యందును సారస్వత, ప్రకృతిశాస్త్రం, సాంకేతికవిద్యలకు పరస్పర సంబంధము కలదనియు సంతటికిని నైక్యమున్నదనియు నంగీకరింపబడినా. అమెరికా, జర్మనీలు, నిజవిద్య' వీని సమ్మేళన ముటను నిదర్శనపూర్వకముగా చూపియున్నవి. ప్రాతపద్ధతిలకు గట్టిగాఢేలుట కభ్యాసపడిన యంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములును నిప్పుడు నూతన శక్తి నారంభించినవి. వానిచ్చాయలో నడచు మనదేశపు విద్యావిధానము లింకను నెచ్చటనో పడునారవ శతాబ్దమున నిద్రించుచున్నవి. నూతన వికాసపు మూర్తిభవము ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాలయందు దారంభమయినది. దీని నెరుంగుట మనవారికి ప్రథమకర్తవ్యమని ఆంధ్రజాతీయకళాశాలాధ్యక్షులు ఘోషించుచున్నారు. లోక నాన నేమో తెలియక విద్యాలయపు నాలుగుమూలలను చాటక ఏగ్రంథస్థమో యగు వాక్యము లాధారముగా మెదడును పెంచజూచు విద్యాపద్ధతుల కంటెను స్వేచ్ఛగా నడిపదంబుల తీరమున ప్రకృతిగానంబుచు వీరుల విందుగ వినుచు దానిని హృదయాహ్లాదంబున ననుకరించుచు నీలంపుటాకసమునందలి రిక్కల తళుకుల కానండించుచు ప్రకృతిరహస్యంబుల మనోగతము చేసికొను గోపాలబాలునికి కరిగతమగు సహజవిద్యాపద్ధతి యుపయోగతరమని వారు చూపిన యొకపోలికచే నేటి విద్యావిధానపు లోపము కన్నుల గట్టిరట్లు వెల్లడి యుచుండుట యందరును గ పునింపవలసియు న్నారు. ఇదే విషయమును వివరించుచు జాతీయకళాశాలాధ్యక్షులుగారు విశ్వానికి నేటియుదాసీన శిక్షణ పనికి రాదనిచెప్పి ప్రాచీన బ్రహ్మచర్యము నుగ్గడించి అదే పద్ధతి నేడనుకరణీయము కాకపోవచ్చునగాని అందలి విషయపరిత్యాగశక్తి నిచ్చుభాగము అత్యవసరముగా పునరుజ్జీవింపబడవలయునని శాసించుటను దేశాభ్యుదయమును, ప్రకృతికి దానత్వముగాని లోకపరిణామమును, హృదయపూర్వకముగా కోరునారందరును నైకకంఠ్యముగా నంగీకరింపక తప్పుదు ఈ యాద్యము మనల నుత్సాహముతులను జేసి మన ముక్తికిని ప్రపంచముక్తికిని మనలను సహకారులగునట్లు చేయుచుగాక యని మరియూ సర్వనియామకుని ప్రార్థించుచున్నాము

విరోధా మహా సంగ్రామము

ఇంగ్లండు

స్టీమర్లరాక.

లండను ఆక్టోబరు 16:—గతవారమున 1501 స్టీమర్లు ఆంగ్ల దేశపు తీరప్రాంతముల వేరయి 4 స్టీమర్లు మంచి చేయబడినవి.

శత్రువిమానముల దాడి.

లండను ఆక్టోబరు 14:—యంధ్ర కార్యాలయము వారి టెలుల ప్రకటించిరి. శత్రువిమానదళము తూర్పుభాగమునకును లండనుమీదికిని నిర్భరాత్రికబిల్లి బాంబులను వేసెను. విమాన విధ్వంసక కళక్కులు ప్రేల్చబడినవి. ఒకవిమానము దిగిపోయినది. ఆంగ్లవిమానములు 5 లేచిరి. పొగమంచులవలన శత్రు విమానములలో నొక్కటిమాత్రమేకనపడి తప్పించుకొనిపోయినది. కొన్ని ఇండ్లు కూలిపోయి. కొన్ని తగులబడినవి. యంధ్రసాగు గ్రులకు విశేషనష్టమేమియును కలుగలేదు. మంటలు త్వరలో వార్షివేయబడెను. ఈదాడివలన నైరుతులలో 14 గురు హతులైరి. 18గురికి గాయములు తగిలినవి. ప్రజలలో 27గురు పురుషులును 9గురు స్త్రీలును 5 పిల్లలును హతులైరి. 64 గురు పురుషులకును 80 మంది స్త్రీలకును 7 గురు పిల్లలకును గాయములు తగిలినవి. వీరిలో లండనునగరమున 82 మంది చనిపోయిరి. 95గురికి గాయములుతగిలినవి వారైసంఘమువారు ప్రకటించిరి. డెయిలీ మిర్రరు డెయిలీ స్పెషల్ ప్రతీకలు లండను మీదకు వచ్చిన జట్టుల పటములను ప్రకటించినవి.

ఆంగ్ల దేశపువారతనము.

లండను ఆక్టోబరు 14:—త్వరలోనే ప్రభుత్వవర్గము మారునని ఎల్లవాగును నమ్ముచున్నారని మార్షింగు పోస్టు ప్రతీక వ్రాసినది.

నిన్న జరిగిన మంత్రివర్గపునభలో నిర్బంధనైనికవాదుల మాట సాగలేదుగాని సాగి తీరవలెను ధైర్యమున వారు రాజీనామాలు నివృత్తయిరి. కిచనకుప్రభుత్వ గారుగూడ వీరిపక్షముననే యున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. ప్రతివారమును 80000 మంది క్రొత్తగా సేనలో చేర్చవలెనని మంగళవారము వాటి సభలో మంత్రివర్గమువారు నిశ్చయించిరి. ఈనెల 8వ తేదీ క్యాబినెట్లమునారు 80000 కావలెనని హెండర్సనుగారు ఇతర కార్యకర్తలతోగూడను కా ర్మిక సభ్యులును గూడ నిర్బంధమునే కోరుచున్నారు. డెప్యీ ప్రభువుగారిని డైరెక్టుగా నియమించినపుడు స్వచ్ఛంద నైనికత్వమును 6 వారములవరకు మావలెనని చెప్పిరి. అది డైలినూని పరిక వ్రాసినది.

కిచనకు ప్రభువుగారు నైరుతులను చేర్చు విధానములకు తీరవాదులు కాదు. కావలసిన నైరుతులవరకు చెప్పకుండు ఆయనవని. వారిని చేర్చుచుట దేశముల పం. అది ట్రెయిన్ పరిక వ్రాసినది.

బాల్కనుదేశముల స్థితి.

లండను ఆక్టోబరు 14:—బాల్కనుదేశముల స్థితి గురించి సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే గారి టెలులను డివిడి. నేను రాజకీయ స్థితి నినుడిచినిగాని సంగ్రామిక స్థితిని నుడువలేదు రాజనీతిజ్ఞులగుకొన్ని పత్రికలు వ్రాసిన వ్రాతలకు నేను ప్రత్యుత్తరమియ్య నంగీకరింపను. అవి నూత్ను విషయములు. నేను సాధారణస్థితినిమాత్రమేవిని రించెదను. ఆంగ్లదేశమువారి బాల్కనులతోపోరునలంప దలవలేదుగాననే టర్కీవారికి మీరు తటస్థముగానుండిన మేము గూడ మీతోలికి రాదు ఆంగ్లదేశమువారు సుగ్రామమునకు వచ్చుటతో స్థితిగతులు మారినవి. జర్మనులు ప్రోత్సాహపరచి టర్కీయంధ్ర నాకలవారిచే రష్యాదేశపు తీరప్రాంత నాకల పోరువాతాత్తుగా ఫిరంగులనుకాల్పించిరి. దానితోటర్కీవారి నెయ్యమును మిత్రమండలి వారుత్యజింపవలసి కచ్చినది.

ఆర్థిక బిల్లు

మంట్ల గారి పరిసంగము.

లండను ఆక్టోబరు 13:—వై బిల్లు చర్చలో బిల్లిమి దీవులు యుద్ధమున వైనిన పాలును వివరించుచు, 80 లక్షల నైస్యమును తయారుచేసి, పోషించుట కగత్యమును ధనమును మిక్కిలి కొనిగితిమని మాంట్ల గారు వెలచిచ్చిరి. వాతీయ ఆదాయములో 2/8 వాతు వ్యయమైనది. పన్నుల మూలము నైన నేమి, ఋణముల మూలమున నైన నేమి ఏదో

విధముగ వాతీయులే యుద్ధపు ఖర్చుల భరింపవలసి యున్నది. పృథి మజనును తన ఆదాయములో నగ పాలును దొంతనమువారి వశము చేయవలయును. మనకు యుద్ధఖర్చుల భరించుచు, మిత్రమండలికి ధనసహాయ మొనర్చు నిశ్చయించితిమి. ఇట్లుచేయవలెనని రాజ్యములోని ఆన్నితెగలవారును ధనము సతిమితముగ వాడవలెను. నిర్బంధముగ పన్నులవేయ విధానమును సాధ్యమైకంత త్వరలో ప్రవేశపెట్టి మెకెన్సా గారుగొనించుండిరి. ఇదికొంతవరకు ప్రయోజనకారిక నుండునుగాని ప్రజలకుతాత తమంతట తాము మిత్ర్య య మొనర్చు గడగవలయును.

ఒక ఆంగ్ల జలూత్తర్రామి జర్మను యుద్ధనౌకను ముంచుట.

లండను ఆక్టోబరు 15:—కోమెన్సేగారు వార్తాపత్రమున సముద్రమున మేయన్ ఆరు డెయ్యూక్లవారి దీనికి సమీప పమున క్లింబోలకు నౌకాశ్రయమునకు చేరువను ఒక జర్మను క్రూసరునిను మూడు టార్పెడోనౌకలను ఒక ఆంగ్ల జలూత్తర్రామి తలపడెను. జర్మనుల క్రూసరుల జలూత్తర్రామి యట్టుకు తిరుగుచు, దాని గుండ్రును తప్పించుకొనుచు, దానిపై గుండ్రును వేయుచు పోతుట బుధవారము వాడుదయము 7 1/2 కు పోతుట చూచిరి. ఫిరంగుల ధ్వజము విస్తారముగ వివరడెను. అంతలో నౌక వెన్దెన్బర్గి వివరచ్చినది. జర్మను టార్పెడో నౌకను ఆంగ్ల జలూత్తర్రామి టార్పెడోనౌతో కొట్టెడిది. ఆ నౌక వెంటనే మునిగినది. జలూత్తర్రామి నీటిలోనుండి వెకిలేచి కొంత నేపుండి మరల లోనికి పోయినది. వాతేపు లెనలైన యాదులూడద రేమో అని డెన్మాక్కు సముద్రతీరమున కావలి యుండిరి. కాని ఎవరును కనపడలేదు. సాయంకాలము రెండు జర్మను యుద్ధనౌక లచటికి విచ్చేసి ఆన్వేషక జ్యోతుల పరిసరింప జేసినవి. వేరేమియు జరుగలేదు.

ఫ్రాన్సు

బ్రిటిషువారు ముట్టకే సలుపుట.

లండను ఆక్టోబరు 14:—బ్రిటిషువారు నౌకాదళనే నలసవోయమున వివ్రెయకు కుత్తరమున ముట్టడినిపిరని వైస్ నులో ప్రకటించబడినది వామొలలముల నుపయోగించుచు బ్రిటిషువారు లూన మొరులు వివ్రెయకునకు నుండురంగమున జర్మనీవారిని హెచ్చరించిరి. వెర్మీలియకు ఈకాన్యమునకు, తూర్పుకు బ్రిటిషుసేనలు చొచ్చుకొనినవి వైప్రకటనమున తెలియజేయబడినది.

పరాసు వారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 14:—పేరెన్. ఆక్టోయి, మోపేయు నులలోను, రిమ్సుప్రాంతమున ఎన్నివైన్ని ఫిరంగిదళముద్ధములు జరిగినవి మ్యాజిస్ట్రేటులమై బాంబులతోను టార్పెడోలతోను పోరాడికొనిరి. వెజామోర్ట్ ప్రేషకును 20 విమానములు ముట్టడించెను. జర్మనీవారి విమానముల రెంటిని ధ్వంసముగానించెదమని పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

లండను ఆక్టోబరు 14:—పొర్రు-ఆక్టోయిగులో తీరముగ ఫిరంగులు కాల్పబడినవి. తివాన్సులో గ్రీసేయు విస్తారముగ వదలబడినవి. మోపేయలో జర్మనులు మిత్రమండలి వారి వెకుక ప్రక్క నేల మీద విషగోళములను వదలిరి. పరాసు వారి ఫిరంగులు తీరముగ కుడ్డను వదలినవి. తాత్కాలిక పదమ టున్న అవస్థలో జర్మనులు తలపడక మిత్రమండలి వారి తోమిరి. లోరైయలో నిరవీరులవారకు ఫిరంగులను కాల్పిరి.

పరాసు దేశ రాజ్యాంగసభ.

లండను ఆక్టోబరు 13:—పేరెన్-యమ్ డెర్ కాసు గారికి తదితర మంత్రులకు అభిప్రాయభేదములు కలిగినవి యమ్. వివియుగారు సభాప్రాంధమున నుడిచిరి. డెర్ కాసు గారు ౧౫ దినముల క్రిందట తమ ఆవస్థతా మూలమున రాజీనామా దాఖలు చేసిరి గాని తక్కినవారి ప్రాశ్నకులచేతను ఉద్యోగమున నుండ సమ్మతించిరి. యమ్ వివియుగారు లండనుకు పోయిన నునుచును డెర్ కాసు గారు తమ ఉద్యోగమునకు రాజీనామాపచ్చిరి. విక్రాంతి వైశుకుటకు సమ్మతించిరి గాని సహకారముతో అభిప్రాయ భేదము కలిగినవని విషయమును వారు నిరాకరించిరి. దొంతనమువారి కాన్యాంగవిధానముతో నేకీధవింప జాలరంమున ఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చు

చుండినవి డెర్ కాసు గారు మంగళవారమునాటిరాత్రి వివియుగారు తీరము వ్రాసిరి కాని పరాసుమంత్రులందరు నైక్యభావ తైత్తిర్యానుల నన్నిటిని జేయుచుండిరి. అంతవలన, అభిప్రాయభేదములు కలిగెనుట అసందర్భము. ఈమన్నగు అంశముల యమ్. వివియుగారు సభలోనుండి డెర్ కాసుగారు వ్రాసిన లేఖకు చదువ నిరాకరించిరి. పార్లమెంటు సంఘమువారిపక్షమున వైశేలేవు గారు ప్రభుత్వమువారి విరుద్ధింపసాగిరి. నేనానికాకు నేలవలపంపిరి విషయమున వివరముల తెలుపవలెనని ఆయనకోరిరి. పరాసుదేశపు పార్లమెంటువారి అభిప్రాయముల మాత్రమే మేముకనరింప వీలులేదు. మిత్రమండలివారి నేనాపరిపాలక సంఘమువారు నేనానికాకు నేలవ పంపవలెనని నిర్ధారణచేసిరి. కాని పరాసురంగమున నేలను తగ్గించుట యుక్తముకాదుగాన నేలనుపంపుటకు కొంచె మాలస్యమైనదని వివియుగారు చెప్పిరి.

బాల్కనురాజ్యములో మిత్రమండలి సేనలు.

లండను ఆక్టోబరు 14:—బాల్కను రంగమునకు నేనలను పంపుటకు సర్వసేవాధిపతి అంగీకరించెనని పరాసు పార్లమెంటులో వివేగము చెప్పిరి నేను విస్తారముగ ఫ్రాన్సునుండి బాల్కనురంగమునకు వెళ్లితిని.

ఫ్రాన్సులో జర్మను సేనలు.

లండను ఆక్టోబరు 14:—ఇచటి జర్మనులలో రోజుకు ఒక డివిజన్ నాశనమును చున్నదని ఎకోడిమేన్ పత్రిక వ్రాసినది.

ఫిల్లిమార్షలు సర్ జాను ఫ్రెంచిగారి రిపోర్టు

లండను ఆక్టోబరు 14:—నిన్నటిదినమున మేము శత్రువులపై తీరముగఫిరంగులకాల్చి మధ్యాహ్నమున వాయుభూమి పటములను వదలుచు హల్లకు, హోహెజాలెర్నలకు ప్రాంతములనుండు శత్రుకందకముల ముట్టడించితిమి. మేముక డెయ్యుగజముల ప్రదేశము వాక్రమించుకొంటిమి. కాని శత్రువులు గుండ్రపరిమితముగ గురియించుటచే మాస్థానమును నిలుపు కొనజాలమైతిమి. వెర్మీలియ-హల్లకు రోడ్డునకు వెకుకన్న శత్రుకందకముల మేముముట్టకొంటిమి. అది మానుధింపనుననే యున్నది. హోహెజాలెర్నస్థానమున మేము ప్రధానకందకమును ముట్టకొంటిమి. అని సర్ జాను ఫ్రెంచిగారు తెలియ పరచిరి.

లండను ఆక్టోబరు. 15:—ఆంగ్ల సేనలు ఈ ప్రముఖము లూనునకు మధ్య నన్నివోట్లకు తలపడినవి జర్మనులు ప్రకటించిరి సత్వము గాదు. అట్టిదేదయు జరుగనేలేదని సర్ జాను ఫ్రెంచిగారు ప్రకటించిరి.

భయంకరముగు ఫిరంగి దళయుద్ధము

లండను ఆక్టోబరు 15:—ఆక్సు బెన్జాను-మోపేయలో ఫిరంగుల పోరాటము తీరముగ జరిగెను. చున రాకపోక మార్గములకు నష్టము కలిగించుటకై పరాసువారు యత్నించిరి. టెహూరు, సోమెమెయన్నగు మాస్థానములకు విశేషముగ నష్టములు కలిగెను. అది జర్మనీవారి పరిధానస్థానముల నున్న విశేషము 11-వ తేదీ రెంటివార్త నువెను.

రష్యావారి ప్రకటనము.

లండను ఆక్టోబరు 14:—వెట్రోగ్రాదు-వ్విన్ గుర్నవద్ద తీరమున పోరాటము జరుగుచున్నది. సోవర ప్రదేశమున జర్మనీవారు ఆశీక పార్లు ఎదిరించిరి. కాని ఫలితము లేక పోయెను. వ్విరొగంగమున వెట్రోగ్రాదుల జర్మనీ సేనలు ముట్టడి పలుకు వారంభించెను. అని వెట్రోగ్రాదులో ప్రకటించబడినది.

రష్యారంగమున నుండి జర్మను సేనలు వెనుకకు పోవుట.

లండను ఆక్టో 14:—రష్యారంగమునుండి జర్మనులు 14 సేనలు తీసుకొనిపోయిరి 8 సేనలు పశ్చిమమునకు, తక్కినవి డామ్యుగురిదవద్దకును పంపబడినవి. దీనివలన రష్యావారికి చాల ఆనందములు కలిగిరి ఇంతకు జర్మనీవారు చేయదగిన స్వ నాశకరముగు కార్యమింకొకటిలేదు ఇక రష్యావారు యుద్ధమునకుకైదు. జర్మనుసేన లలనిపోయినవి. పశ్చిమమునకు వెళ్లిన జర్మనుసేనలు చేసిన విశేషమేమియును కనుపడదు. పశ్చిమముననిలవ సేనలు లేనేలేవు. జర్మనీలో నైరుతులు తట్కురగ నున్నారని అని ట్రెయిన్ ప్రతీక ఒక విశేషము వ్రాసెను.

అమెరికా

అమెరికా దేశపు నౌకాదళము.

లండను అక్టోబరు 13:—వాషింగ్టన్:—5 సంవత్సరముల పాటు యుద్ధకాలము కట్టించిన 18-20 ప్రాంతములను యుద్ధకాలము కొన్ని జలాంతరాయములు చేసి ప్రాంతమును దీప్తాయమును అక్కిలికలు చున్న గునవియు. నుండకలెని నౌకాదళముని దాయముగాను ముచించిరి ఈ విషయమున (వెసిడెంటుగా రీయన్తోనే కీర్తించిరి. మొదటిసంవత్సరమునకు 24 కోట్ల 80 లక్షలు వ్యయపరచబడును

డాక్టరు దంపాగారు.

లండను అక్టోబరు 14:—డాక్టరు దంపాగారు ఫాల్సా తుకు వచ్చిరి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు సైన్యముల పాచ్చియుట.

లండను అక్టోబరు 13:—వాషింగ్టన్:—సైన్యమునొక లక్షతో పాచ్చియుటకు, 4 లక్షల విలువ సైన్యమును గూర్చుటకు (వెసిడెంటు విల్సన్ గా కంగీతించిరి. నౌకాదళము మున్నగు సైన్యముల క్రొంద 810 లక్షల పొండ్ల ఫలముధికము గా వెచ్చునును. కాంగ్రెసు చారీ ఖర్చుల కనుమింతురని అనుకోవలెను.

జపాను

జపాను దేశపు మంత్రిగారు--సంధిక్షయము.

లండను అక్టోబరు 14:—వాషింగ్టన్:—జపానుదేశపు ప్రభుత్వమంత్రి కాంటుటసు గారు అంతర్జాతీయ సంధి సంఘముచారి కిటుల వ్రాసిరి సర్వప్రపంచమును యుద్ధ పరిస్థితి నుండి వదలును. సంగ్రామమునం చాకేము తగ్గవరకు నిష్పత్తి మారనేరదు. జానులును వ్యక్తులును మేమిశతుల కన్న చాల శ్రేష్టముని యనుకొనుటయు ఆట్టి శ్రేష్టత్వముని విలువు కొనుటకు కష్టము ను కలిగియుండు సంత మొదలవరకును సెట్టుది సెట్ట కొనుట య సంభవము అమెరికా దేశమందలి వాషింగ్టన్ నగరమునకే (వెసిడెంటు విల్సన్ గారి) సూచించిరి సంధి సమమాన్య నిమిత్తము విార కుట్రకేసులతో గూర్చించినకలెని నిర్ణయించుటకు ప్రాజుపక్ష నిర్ణయిద్దాలయమున చాన్సులరుగా మున్న జోర్జును గారిని వాషింగ్టన్ నగరమునకు పంపుటకు సంధి సభచాను నిశ్చయించిరి.

సర్వీయ

సర్వీయలో యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 14:—సర్వీయలో చోట్ల శత్రువుల యొత్తిడి హెచ్చిరి. శత్రువులు క్రొత్తసేలను దింపిరి. సర్వీయవారికి సప్లయలంపకం చేయ ప్రయత్నించుచున్నార. ఈ నెల 5-వ తేదీనుండియు శత్రువు లెట్లు తీవ్రముగ పోరుచు న్నను పీరాక్రమించ గలిగినది బహుశోద్ధి బల్గేరియావారు సరి హద్దులో నొక వైటునకును మాత్రమే పొందునకు వచ్చిరి.

జర్మని

వివాహనిశ్చయము.

లండను అక్టోబరు 13:—అన్నెల్డెగ్గెను-అన్నెల్డెగ్గె మేరీ ఆక్సాన్లె రాజకుమారికి కుటుంబముగారి బహుమదను బోయిచి నౌకాదళమునకును వివాహము నిశ్చయమైనదని తెలియుచున్నది.

జర్మను నౌకలను ముంచుట.

లండను అక్టోబరు 13:—కోపెను హేగను--సోన వారమునాడు మూడు జర్మను స్టీముబోటులను గుల్లెలతో (వేలి చలిని స్టీముబోటు ముగిసిపోయెను. జర్మను స్టీముబోటు అయినా నౌకాదళమునకును వచ్చుచి. అవలంబించి కలెనుటకు భయ పడుచున్నది. అది వార్తాగారు వచ్చిన జర్మను స్టీముబోటును చంపిరి.

విమానములదాడి-జర్మనులో బిగ్ క్రాత్త ఏర్పాటు.

లండను అక్టోబరు 13:—కోపెను హేగను-విమానముల మట్టిది సెట్టుకుటకై జర్మనులో సుదూరీకృత భటులును కట్టుబాట్లు చేయబడుచున్నది. ప్రీమెన్ బొంగర్ల కలెచాంట్టిగు పురములలోని వార్తాగ్రామములను (వ్రాసెను. విమానములు

మట్టిది సెట్టుచున్నవని ప్రజలకు తెలియజేయుటకై ఫీరంగుల కాల్పులు. క్రైస్తవాలములలోనిగంటల మోగింతురు. ఈ మట్టిగునియముల జర్మనివారు ప్రజలకు చక్కగబోధించిరి. ఈ ఉపాయమును పరిక్షించుటకై ఫీరంగులు కాల్పులడెను. దేవాలయములలోని గంటలు మోగింపబడెను. తమకు బోధించబడినదిగ ప్రవర్తించుటకు మూడుగ ప్రజలు భయాక్రాంతులై సైనిక ప్రధానస్థానములకు పారిపోవ నారంభించిరి. ఇంకొక సారియొక ప్రజలు ధైర్యముతో ప్రవర్తించుట గాక అని వార్తా గ్రామముల ప్రయోచెను.

జర్మని నౌకల ముంచుట.

లండను అక్టోబరు 13:—కోపెను హేగను--రాగి, ఇనుము ముతక లావాలుల కొనిపోవుచుండిన జర్మనివారి నౌకల రెంటిని స్వీడను ప్రాంతమున జలాంతరాయముచే ముంచి నేయబడినది.

బల్గేరియా

బల్గేరియా సెర్బియాల యుద్ధము.

లండను అక్టోబరు 14:—ఏథెస్సు-బల్గేరియావారు సెర్బియావారిపై యుద్ధమును ప్రకటించిరి బల్గేరియా మంత్రి గారు రాజ్యాంగ సభలో వెల్లడించిరి.

జెన్సార్లు

జర్మనికి చక్క చేయబడని రబ్బరు పంపుట.

లండను అక్టోబరు 13:—కోపెను హేగను-జర్మనికికొన్ని సెట్టులు పంపబడెను. వీటిలో చేతులు ఎరుగుచేయబడినది తెలియజేయబడెను. కాని ఆ సెట్టులన్నియు చక్కచేయ బడని రబ్బరుతో నిండియుండెను. కాని ఈ సెట్టులను దొరతనమువారు స్వాధీనపరచుకొనిరి.

గ్రీసు

గ్రీసువారు సెర్బియాదేశపుసంధి నిరాకరించుట.

లండను అక్టోబరు 14:—ఏథెస్సు బల్గేరియావారు యుద్ధ మునకు వచ్చుటకు బాల్కనుయద్ధము కావలెను. యూ రోపుయద్ధము విస్తరించుటయే కావలెను. కాన బాల్కను యుద్ధపు సంధిపరతుల ప్రకారముగ్రీసువారు సెర్బియాదేశమునకు చేరువగుటకై ఆనగరము చేరుట గ్రీసువారు సెర్బియావారికి తెలియచరిచి.

చెన్నపురి

పుదుచ్చేరిలో ఆయుధసామగ్రి తయారుచేయుట.

షెల్లులకేసులు కగత్యులు కస్తులును వచ్చిచేసెను. రెండు యంత్రకాలలోను పని ఆరంభించబడినది. రోజుకు 1000 షెల్లులు తయారుకొనబడును.

కూనూరుకేసు.

పోలీసు అసిస్టెంటుసూపర్వైంటు టోటకునామగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఈయన రంగనామిని న్యాయమొదంసానిని ఆరెట్టుచేసిరి. క్విరుదోసాని సాక్ష్యము:—నేను న్యాయమొదంసానినియొక్కరి సొదలు వెల్లితిని. మూడుసార్లు లామె కనుమరేచు. మూడుసార్లు లామెతో మాట్లాడితిని. ఆమె కన్నుమూరగా కాటేజికి వెళ్లిక వాగ్దానంజూలడ నేను మొదటి సారి వెల్లితిని. మేరీని ఇంటికితినికొకవెళ్లుట కామె సోదరి వెల్లిననా కామెకు ఇంటికివెళ్లుట కష్టములేట్లు నాకు కనుమరేచిరి. మేరీ కొన్ని డ్రెస్సులనుతీసికొని రమ్మనెను. ఆమె ఇందు కొరకు మరియొకసారి పడకగడిచానికి వచ్చిరి. అప్పుడు నా కామె మిఠాయినిచ్చినది. న్యాయమొదంసానియొద్దసామ్యలేక తిచ్చుని మాటులు చెప్పి నన్ను సాగనంపుచుండును.

సెక్సెల్లా సాక్ష్యము:—నేను మేరీకుటుంబమువారి సంపదని వాసగా నెరుగుచును. మేరీని పనితెనుచుండియు నెరుగుచును. నేను స్టాపెల్లాలో నామెతో మాట్లాడలేదు. మేరీ తల్లి చరిత్రాపుటకు మండు నేను మేరీని వాంటు కడసారి మాదితిరి. నన్ను కనిపేయుట కొద్దుపెట్టుకొని వచ్చెను. నేను గారిని కేసు సంగతి మాట్లాడితిని.

మారెంబర్ సాక్ష్యము:—నేనుకన్న మూరకాటేజికి 20-25 సార్లు వెల్లితిని. నేనుకన్న భోజనములకన్నా మేరీతో మాడలాడితిని. మోటారుబండి కాను 4 సార్లునుచ్చెను. మేరీ అరెస్ట్ గూడ మాటలాడెను. కొన్నిసార్లు ఏడు టోక్కు సామాత్రమేవచ్చెను.

ఇతని సాక్ష్యమైన పిమ్మట క్లాఫుకోసాని సాక్ష్యమును ఇచ్చెత్తుట ఎక్కిల్సాగారి సాక్ష్యములను జరిగిరి. కోపెను నుడరాను కకడకడకున గ్రామమునకును వాఖ్యాయును పుచ్చుకొనిరి. 20వ తేదీ బుధవారమునాడు మరల నుడక మండలమున విచారణ జరుగును.

వృత్తాంతములు

మరణశిక్షను మార్పుట:—బంగాళా హైకోర్టువారు మానుత్ అలీకి మరణదండనను క్షించిరి. శ్రీ గవర్నరు గారు ఆశిక్షను యానట్జీనద్వీపాంతరవాస శిక్షగా మార్చిరి.

పంజాబు సభ:—పంజాబులో ఫిరోజ్ పూరులో దన రాజ్యంధుగులలో యానెల 17, 18, 19 తేదీలను కిట్టల విద్యావహాజ్జీసభయను, ఫిరోజ్ పూరులో 17 తేదీని మద్యపాన నిరసనకొనసభయను జరుగును.

డక్కాన్ శివనిద్యాలయ పత్రికలు:—ఈ నెల 17 వ తేదీని ఈసంబంధములకు పత్రికలును ఇండియా దొరతనము వారు ఇండియామంత్రిగారికిపంపిరి. సర్ హార్మర్ట్టు బట్టరుగారు విద్యాకాఖామంత్రిగా సంతకముచేసిన పత్రికలులలో నిదియే కడపటిది చిత్తుకాసనము గూడ నిద్ద సగా నున్నది. వీరితో పంపబడినది.

అఖిల భారత మహమ్మదీయ సంఘము:—బొంబాయి మహమ్మదీయము ఈస్టరు నెలవులలో లక్నోలోగాని బాం. పూరులో గాని జరుగు సభకు వెళ్లుట కిచ్చకు సమ్మతించలేదుకి వీరికిని ఆగాఖామగారికిని ఉత్తర పత్రికత్తరము లింకను జరుగుచున్నవి. ఆయన ముందు నెలలో వచ్చిన వెంటనే వీరాయన ఆలోచన పరీకారము చేసెదను.

రాజ ప్రతినిధిగారి వర్తకము.

ఈనెల 15 వ తేదీని రాజ ప్రతినిధిగారు సింలాలో బయలుదేరిరి. పంజాబు గవర్నరు మున్నగు వారు శ్రీ వారిని కిడ్నోల్చిరి శ్రీ వారు అత చరులకు కల్పాను వెల్లెదరు స్టేషను మాస్టరు ఖానుసాహెబు హాజి అబ్దుల్ హిమాన్ గారికి శ్రీవారు స్టేషనులో నొక సాగనగు వాచి బహుమానము చేసిరి

మరియొకబండిపోటు:—తూర్పుఇండియా యనుపచారి ప్రాంతమున భరకాకు సమీపమునన్న ప్రధానకాంత గాగ్రును నున ఒక దుకాణదారుని యంటు దొంగలబండి. ఆతడు విల్లునములబూని చారి నెదిరించెను. దొంగలలో 3 కి గాను నులుతిగిలినది. వారికి కొన్ని బట్టలములు మాత్రము దొరికి నందున వారినిపట్టుకొని పారిపోయిరి. ఇప్పుడీ దొంగలందఱును దొరికినారు.

బి. సి. ఎస్. పరీక్ష:—బి. సి. ఎస్. పరీక్ష నిలుపుచేసి ఎవరికో కొరగాని వారిని నిమామకము చేయుటకన్న ప్రో నిర్దలు నివిని సర్వీసువారి కాయుద్యోగముల నిచ్చుట సమంజసము. యుద్ధ కారణమున నెరసోయొకరిని హిందూదేశమునకు పంపి గడవకలెనిని తేలవలేదు గాని నా హితబోధముల నాలోచించుచున్నాను. ఇది అర్థమగుచు నా ప్రో స్వయంకు కళంకము లేజాలును అది బొంబాయి క్రాంతిపత్రికవ్రాసింది.

బోర్డు హిందూసాతకాల. కల్పాని మర్తకు:—ఈ నెల 10, 11 తేదీలయందు వైవాతకాలము నూతన మందిర ప్రవేశోత్సవము గానిరంబడినది. అప్పుడు తిహాకీయదారు గొర్లము అనజాచలరావు పంతులుగారు ఆగ్రాసాధితత్వము వహించిరి. 10. వ. తేదీ యుద్ధయము కి ఘంటులకు పాతకాల నూతన భరణమునకు గొప్ప యుత్సవములో, తీసికొని పోబడి నది. మధ్యాహ్నము 12 ఘంటులకు 450 మాది లీరులకు భోజన మొసంగబడెను. 10.3 తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గంటలకుండి వాలరందను, ఆట, పాటులతోను, వ్యర్థిగీతములతోను, నూతన మందిరము సంకరించి విస్మయ ప్రధానోపాధ్యాయులకు జి. కే. హెన్రీగారిచే, సురత్సరపు రిహార్డు చతురబడెను. అఖిల గాఘరయన ప్రభుత్వమును, విద్యార్థులచే ప్రదర్శింపబడెను, పిమ్మట బాజులకు ప్రస్తావనబహుమానమును, లిను బండలులును, నొసంగబడెను. మత బ్రతివ్ సామ్రాజ్యము ప్రకృత మహా సంక్రామణము సుప్రభావమును గాని గాత. యని సర్వేశ్వరారి ప్రార్థించి సభ చాలించబడెను.

ఆదివచ్చి కాన లేక జను

తులం 1 కి యా. కి. 4-0

నోనోజనము " " 7-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులం 1-కి యా. కి. 2-0-0.
అమృతాంజనము డిసో, మకరాను

జాబులు

I
ఒక ప్రశ్న.

పండితభామలాలాచార్య!

ఈక్రిందిపద్యమునకు త్రివిధార్థమును దాత్వమును త్వరలో దెలిపి నానందింతును దొలగిపోయిండు ప్రార్థించుచున్నాడ.

కం. ఆకాశపుకారు గర మచ

లాకృతి నొకపలుకులేక, యందగు వింజం

2

బాణిదినకరణి సరళము

దాకాంతిచిత్రవృత్తు, తైయండంగన్.

2 నవముద్రా. యని పాఠాంతరము. భారతము ఈ

వ్యంగ్యము తృప్తియాశ్వాసము.

అల్లంకొండ. వీరయ్యసెట్టి.

II

ప్రశ్న త్రరములు.

అయ్యో,

ఆంధ్రదేశములో భవంతులు, రాజులు, సేవకులుండుట యధార్థమే; కాని వారి మస్తిష్కమున జాతీయ కళాకాలను గురించిన జ్ఞానము, అభిమానము, గౌరవమును, దమ్ములమున సాహాయ్యము చేయవలయునను బుద్ధియు, నిశుకుట కనకాళము లేదు. ఆ హేతువులన వాంఛ జాతీయ కళాకాల కా యవస్థ తప్పినదిగాదు. (1) ఈ ప్రశ్న యుండవలసినట్లు లేదు. విశాఖరము రాజావారి కళాకాలమున వద్ద తరగతి పది దిన ములు మానుబడినపుడు తెల్లనోయి కంగారుపడినవా రెవర? అని యుండిన బాగుగ నుండియుండును. (2) ఆంధ్ర దినపత్రికకుఁ జందాదారులు తగినోపుట యధార్థమే. "ఆంధ్రపాఠి యిల" అని బాలమంది ప్రవృత్తులకు నాంగ్లేయులు. వారి కాంధ్రము తెలియదు. నాకు దానిని చూచి యడలెదను. ఈ ప్రశ్న యసంపూర్ణగ నున్నది. ఆంధ్ర దినపత్రికలోఁ దంత్రీ వార్తలు ఇంగ్లీషులోఁగూడఁ జేసినఁగాని చూడక, పత్రికా విద్యావారులకును, జాతీయ గవ్యకవులకు గలిగియున్న వా రెవరి దానిలో మఱియొక భాగముగూడఁ జేర్చవలయును. (3) భాషాంతరీకరణముచాలగవ్వదు. కష్టపడవలసినపక్షమే. బహుమతులకొలకానించి యాంధ్రమహాకవులు విజ్ఞానచంద్రికకు గొప్పగొప్ప నకలల సంపుటయైనను. అకవిశేఖరులను గౌర విండుటతోడనే విజ్ఞానచంద్రికవారికిఁ గాలము గడచిపోవుచున్నది. (చందాదారు లీకాగ్రహమును ముద్రింపఁజాలరా యను భాగముగూడఁ చేర్చినఁగాని యీ ప్రశ్న పూర్తిగాదు. 4. నవలలు విద్యార్థులు చదువుటలకుఁ బ్రయోజనము గలదని విరాఘాటముగాఁ జెప్పవచ్చును. 5. బ్రహ్మసామాజియు త్రిపురనుత ప్రతిభయు. వారిమఱియు జీతమును వింతగా లులులలో వింతలేను. 6. ఆంధ్రరాష్ట్రము కలదనవా రాంధ్రులు కాకపోరు, నాయకులు కాదు. వారి నాడును సహేతు కముగాదు. తమవారికిఁ దిరుగనంతవఱకు వారికిఁ జేరజాలినారు. మనముదృష్టమునలన నవాంధ్రులుగూడఁ గొండలు యెవరునాయ లగుట తటస్థమనినది. వారినే నున మార్చివృద్ధపితామహులని పూజించుచున్నాము. 7. ఇది ప్రశ్నగాదు. వాక్యరచన యట్లులేదు. దసరా మహోత్సవములకుఁ గూడఁ దగినంత సాహాయ్యము దొరకుట కష్టమే. ఏమన, ఆ మహోత్సవమున నవాంధ్రులపాటకచ్చేరీలే? 8. రాజ్య హేమదనరపు దేశము విద్యాలయమును రాజ్యహేమదనరపు తెదన్నయ్యలే వాడుచేయవలెను స్థానిక మహాజనులకు లేని యభిమాన మితరుల కంతగా నుండదు. 9. ఆంధ్ర దేశమును వృద్ధిగొనికొనినదిగాని రాజకీయక. కొంత దిన ప్రతికము గౌర వింపవలెను కవులను బూజింపవలెను. కర్షకులను. గర్భకుల నును ఆరాధింపవలెను. పెద్దన్నయ్యలను దప్పించి మిలితన్నలు కార్యభాగము వహింపవలెను. 10. నీచేతనిగము పంతులుగారి నపరిందలుపాలు చేయువారు ప్రతిష్ఠ కొల కాకపడి యుకలిస్త. పాలకునున్నారు. ఆ ఘంటల ప్రాగులను గుఱించి యంతికంపై నేమియుఁ జెప్పవచ్చుటలేదు. గాని పంతులు గారికి, లేనిపోనిపంతుల పంటగట్టి యున్నపంతుల భవంతులు చేయువారి నేమనవలెను? ఈ ప్రశ్న యందలి "పురమున కిరు పురు ఈతానామగనన్న వారిని ఎట్లుచూడవలెను?" అను వాక్య మర్థమగుటలేదు. 11. జోలపాట పెద్దన్నయ్య. మొద్దునిద్దు ర పొంగొట్టుట కుద్దేసింపబడినది. గాని తిలుపులు తాళములు విగించి యుండుటలన వారికేయనాగరముల(మస్తిష్కముల) లోని కాజోలపాట భవంతులు చొప్పుట లేదు. ఈ ప్రశ్నల సంఖ్య లింగీషు అంతలలోఁ దెలుపవలసి యేటిభర్తమో ప్రార్థికులు ప్రత్యక్ష మిత్తురా?

ఒక యాంధ్రుడు.

III

పుట్టుకుంటు అగ్రగణ్యుల నీవాలాపములు.

అయ్యో,

కృష్ణాజిల్లాలోని విశేషభాగమునకు ప్రాంతమున కర్త యు, బుడమేటివా ప్రత్యులకు శ్రీ గన్న మెంటువారు తగిన యేర్పాటులు చేయకపోవుటచే ప్రాణహానియు, కను కృష్ణా నదికి అనకట్టకట్టిన దురుదాసుగూడఁ గాంతకాల మనకు, మా అగ్రగణ్యులు మొత్తమువై కాల్యము 1811 నుండియులలో మా స్వాధీనములోని పోరంబో పంతుల మురారు 1201 యవర ములు పల్లములకు వాచును అయినప్పటికి, కనుకలమునకు నీకు వచ్చెడికావ్య. లేర్పాటు గాకపోవుచేత, మేకపంతుల పండితులను ముట్టపట్టు గ్రామములవారు మేమును..... అన్నకన్త్రములకు గొప్పలమేమడ జేయవలెను ముగిసి నా రము. అప్పుడు గ్రామము లాల్ప ప్రక్కలకు గన్న మెంటు వారి పంటకాల్పకట్టులను మురుకుట్టులను లేకపోవుటచే, బుడమేటివరకు మా గ్రామమునకు వచ్చినట్లు కనబడి యుండ లేదు. మురారు 21 సం॥ నుండి సదకుకట్టులు విగయుటచేతకు మా గ్రామమునకుపడమర గానున్న గ్రామములపల్లపునేవ్యయ చేసి తొనుటకు గాను గన్న మెంటువారు ఏమిదకాల్ప నుండి పొలుకుమానుచావోరు మా గ్రామమునకుగవరకు త్రవ్వ మురు గు పోవుటకు తగినయేర్పాటులుచేయక మా గ్రామపు పశ్యను దిశకుండు మురారు ఒక మైలుమానుకవరకు ఇచ్చి ఆపుడల చేయుటచేతను, సదకు వై గ్రామముల పల్లపునేవ్యయ మురుకు నీకును, కన్న పునీరును, బుడమేటివరకుయును, ఏకకట్టు గావచ్చి మాధూనులమీదపడి మేకవైపుపానుచు అన్నకన్త్రమును లేనివారమై యంతభూమియుండి యు నిలుచుటకు నీడయై యు లేక గ్రామములోనుక మురిగిపోవుటకు నీడపడుచుండును. బందకుండి మాజీనికుక పోవు జనకగోష్ఠముని తల దాచుకొందమన్నను ఎత్తు గాగోష్ఠులేరి కారణముచేత నీకు గజ మెత్తుకుకముగావ్రసించి గాకపోకలు జనగుటకు విజ లేక అది నీటికుమై నుండును. ఇంతయేలే వన్నాకాలము సర్పి హితము కాగానే యుధభటులదర్శనము సమీపించినది. అని భయపడుచుండును. అధికారులకు ఎన్ని అట్టియ పెట్టెకొన మే యు ఎంతమెత్తుకొనినప్పటికిని మాదీనాలాపములని వ్యాధి యు పరిచించి మాకు తీవ్రనోపాధి కనబడు ను పనికారి స్వప్నా వస్థయందైనను కనుపడకుండె. వాన గురికేగ్రామముకాదు, మాకు జూరులేను' అని చెప్పుచుండిరి. గోష్ఠపుకును క్వి త్రొంటును గన్న మెంటువారి నీకు సకలమున మాకు సప్లము కావోయినప్పటికి వన్నాధారముననే మేము నేద్యముచేసికొనుచున్న భాయం మాగాడి మారకరములను అయిదువందల రూపాయల నీటితీర్చు మేము చెల్లించుచుండలేవా? కేసిం చిన మురారు 1100 ఎకరములకు పల్లముకొందచేర్చి అందుకుతగిన యేర్పాటులుగన్న మెంటువారు చేసెడిమేడలనుమాను6000ల నీటితీర్చు మేము చెల్లించమా? మేముమాత్రము గన్న మెంటు వారు ప్రభుత్వములోనివారము కామా? అన్యాయముగా మా గ్రామమునిడికి రయిగ్రామముల మురుకు నీకు వికుమును నీకు బాడ్లి యయినప్పడు పెద్దపెద్ద కాల్యలకు గట్టుపెట్టి దానిని మామిడికి వడలుచును, మాకు దిగువన్న గన్న మెంటువారి కట్టువల్ల బుడమేటివరకునీకు పోతుండచేయుటయు యునిరంతయు దిగువకు పోవుటకు తగిన యేర్పాటు లాలో చింపక మిడ్డు గడిగోలిలోంచి యులులు కడలకుండ నీటి లా ప్రాణాపవృత్తిగా చేయుట ను భర్తమా? ఈ సందర్భ

గము పెట్టెంబరు 80-క లేదీ అట్టివకు 1-క లేదీ వర్షములు తురిసి రెండవలేదీ వాటికి పంతులంతటితో సగద పూర్తియై బుడమేటియారనున్న వనినాడ అర్పియాల సేరీభూమున వచ్చ మైసిన. ఆరేయి మా గ్రామము లిల్వకనడి భవంతులతో బ్రతికి యుండిన బుంసాకు తిరి జీవించవచ్చునని వర్ష ములేరి కారణంబున చెరువుకట్టునకు చేరితిమి. మూడవలేదీ మేము కృష్ణా జిల్లా పెద్ద కల్వకు గాకిరి గుడివాడ జిల్లాటి కల్వకు గా కిని తెల్లగ్రామమిచ్చుతో గా నాల్వలేదీ యురుకుమున భూమా రు 7, 8 గంటలకు మా తహశీలు వారువారును, రివెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారును తొన్నపాటి పెక్క్ ఒక ఒకకీయర్ గారు న ఒక చిన్న పవరయిన మా గ్రామ మహాపముద్రమును మా ముదు మా గ్రామములోనికి వడచేసి మాదీనాలాపము మా యనగ్గులు చిత్తగించి అతిభిక్షులను పెట్టి. ముల దిప్రూటి కల్వకు గారిని కూడ నెట్టెట్టుకొని తహశీలుదారు గారు సాయంకాలము నుమారు 5 గంటలకు దయచేసి మా మొరలు విడి పెట్టిపోయినారు. 7 వ లేదీ గుడివాడకుండి కొందలు మా గ్రామమునకు నానయిన దయచేసి నాల్ప విస్తార విద్యుము బీదలకు భర్తముచేసి పెట్టి. మామారు పూర్తియైన యను గ్రామము మాదీన దిప్రూటి కల్వకు గాకిరి, తహశీలుదారు గాకిరి, గుడివాడ పురవాసులకును మేమంతయు కృతజ్ఞు లము. అధికారు లీనీటిగండమునుండి మమ్ము త్వరలో రక్షించె దని నమ్ముచున్నాము.

పురవాసి.

పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు బదలాయువు. విశాఖ పట్టణము లువును పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు ఈ మర ఆంధ్ర రాష్ట్ర పంతులు గారికి నెల్లూరు జిల్లా గూడూరును ప్రాస్థులను అయినది, వీరి స్థానమున నుచున్నదీయు లేకగో యిక్కడికి దివయ చేయి చని వినుచున్నాము ఆంధ్ర రాష్ట్ర పంతులు గారి కక్కడరచచ్చి కొద్ది కాలమేయకునది. ఇంతలో వీరికి ప్రాస్థులకు మాద వింతగాడున్నది. వీరుమిక్కిలి సాగువులు. పోలీకాగ్రపు రంధ రులు అని యొక విశేషము గ్రామమున్నాను.

శ్రీ జ్ఞానోదయపూజకు, నెల్లూరు: ఈ నెల 18 ని బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు చిలకమర్రి లక్ష్మీపు సింహంపంతులు గారి ఆగ్రాసవాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరిగె ను. జై పుష్కర నానంతరము నేలమాతల రానుకృష్ణయ్యగారు స్వాగతపద్యములు సమర్పించిరి. సమాజము కొందరుకుద్ధాసంద యుగ గానమొర్చిరి పిమ్మట శ్రీ పంతులు గారు, మరయు ఆంధ్ర మాతకు చేయవలసిన నేరకై ఒకప్పులసిన కార్యములను, ఆంధ్రనాటకరంగమును ఉన్న తానక కొంచునివమురు గురించి నెల్లూరు సభికుల కుత్సాహోపేతుంజేసిరి. సమాజాధ్యక్షు లగు కె. వెంకటా) కు య్యుపంతులు వి.వి.వి.ఎల్., గారు, 4 శ్రీ పంతులు గారికి, కాలమారణముతోకొని అభిమానముచేదయచేసి మాకు ఆ నేకవిషయముల హితమును నెరవేరుకులకు, మే మెంతయు కృతజ్ఞులము ఇట్టి జోగోధానము మాసంఘము కను నిజముచే నుటచే, మారంతయు తీరవని నడిచి సమా జముతరపున ఆగ్రాసవాధిపతికి, తుకితరతపర్వలకును వందన తతం బొంర్చిరి. జాతీయగీతముతో సభ ముగించబడినవెంటనే, ఫలాహారముయను. పిండిపంటును, కాఫీ మొదలగు ద్రవా హారములను, ప్రమ్మకుచ్చులును సమాజములకుబంచి పెట్ట బడిను.

క్రాంతి నీటిని అనుసరించి చేయుబడినది. కామినీయా ఆయిర్

రెజిస్టరు

ఏ శ్రీమత తమ కౌటుకలు నుంపరముగా ఉంచుకొనలేదని, రాతిపోవుమననలె నని, బాబులలో దొరకడు ను నెలనువాడమూడదు. ఎందుకనిన వెంట్రుకలు సీసగణము వల్ల రాతిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమానిరి తయారుచేయుచున్నారు. ఈసంగతి శ్రీమతి లలోచించవలయును. ఈ కామినీయానూనె మూలకలనుండి సూతర సంకీర్ణవృక్షకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలనురాజ్య పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు కాలక తిరిగి వెళుకుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టుకలె నెక్కు X చేసి మెదడును చల్లగాచుండునున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరమాతమేయున్నది. యిలానే తెలియని యెటునంది పల్లెటూరివానికిగూడ కామినీయా-తైలము తెలిసినయేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కయ్యునులేదు. అది వెంట్రుకలను విగనగలానుపట్టి నశుజనుయిన యిది నెలుండు కలిగించి కెరెన్సునకు చలువబట్టింది మెదటికి క్రాంతిసాంపుగార్చి మిక్కిలి ఇంజులు కునానమిట్టటముగా గతిగియుండును. ఇదిఅన్నిటికంటె ఎక్కువము నెలముట్టి నెలుండుకంటె ఒక బంగారుపతకమును, అలసోదాసు వస్తుపదర్శనముల ఒకయోగ్యతా ను తికయెనొసంగియున్నాను. మఱియు మేయగోరకయే మేకొలది యోగ్యతాసాక్ష్యములు నాకు వచ్చుచున్నవి. కామినీయా-తైలమునెక్కు నెలుండును పరీక్షించుటకు ఆరకాస్తాంపు మంపయెడల ఒకపొనికి ఈయోగింపదగినంతమాత్రముగట్టబడి తైలము ఇవాడుగా సంపదమును. నెల నీకా 1-కి రూ 1.000 నూచునీపాలన 2.10.0 వి.సి. భర్తము చేసె. (ప్రతి చిల్లరమునాడులలో దొరకము.) సోపింబుట్టు: ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నెం. 155 జూమూనునీరు, బొంబయి మద్రాసు ఏజంట్: మేతా పురపత్రమ మూల్లీ విం29, వైశాలభాత్-రోడ్, పూలంగడినరూపము, ఇల్లావాన్

బీహారు విద్యార్థుల మహాసభ.

[నేమూ వేంకటసుబ్బారావుగారు]

ఈ సభకు అగ్రాసమాధిపతిత్వము వహించిన మహానాయకులగు ఆదివీరరాజుగారి మహాపాత్రులగు యొక్క గాంధీగారు అది చదివినచో దేవుడవలెగాని ఎంత బలవంతముగ గ్రహించబడును. ఏదో కష్టపడిన మాత్రమే పడగలు వ్రేసిన నృప్తిని వియోగింపవలెననియు, అందులకు బలవంతముగా, ఆదాన సహాయమును, మనోజ్వలమును, దేవుడే! కాబట్టి ప్రతి బీహారు బాగున్న నది, అందరి బిశేషములను, కలుపబడి మనము చేయ ప్రార్థించెదమ ప్రతివాక్యమునకు ప్రయోజనము గలదు. అందో! బలవంతము బిల్లమును మనముగొనిపడలేదు. విషయము అనేకములు ఉన్నవి. సంపూర్ణముగ జరిగిన పితృలు ప్రతియంతయును గూర్చియు తలచుచు మనసా యోచించ దగి యున్నది. ఈ యువబాగునను, బేలకొలది ప్రతికూల ప్రయత్నంబు ప్రతివిద్యార్థికి చేదలాగు ప్రయత్నింపట ప్రయత్నము. అట్టి మహాపాత్రులను తమబోటి ప్రతికూలములు చేయ తగినదై యున్నది.

ఈ మహాసభ జరిగిన విధమున, అందరి తీర్మానముల సంధర్భమున, ఆదివీరరాజుగారి కిచ్చిన యువదేశసరియను, అంద సీమాంటి మహాపాత్రలను దేశమునకు చాల మహాము కలిగెదలగున కనబడుచున్నది. ఇంతటనేను విద్యార్థి మహాసభకునుచినచర్చ విశాఖపై ప్రతిపక్షములను తమసాయ మొక్క ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభ దిగ్విజయ మొందుట్లు చే యట దేశాభిమానులకు కష్టము నున్నవాటియున్నాము. అసక్తి, సంబంధములు, విమర్శలకు మృదయము, స్వార్థ పరిత్యాగము, మనము మనది సంసారవాద మెచ్చినకొలది ప్రాస్థావికములు కల్పించుము. కాబట్టి ఆయా మనుషులందఱి యువభవము చేయిచే గూర్చును. తొందరపడ నుండుటగానా తగు నవసరములు కలుగజేయుట మిక్కిలి తగునగును. తగు విషయావృత్తియు, రెనియొక బుద్ధికి గల వాడిని దిగ్విజయము కాబట్టి బాటుచే రెనియొక్కయు, కడపి కలిత్యాగములు విధ్వంసంబునకుట్టు చేయవలయును. విద్యకు వృద్ధావధానము బలమును కడపి ముం దా రి తేనుమహాసభను కాదు వెర్రియ విశేషముగ జెప్పియున్నాను. విజయగ జీవితముగాను ముఖ్యమగు ఫలితమును యొందినను, నూటికి అరుదకుంటే మెచ్చుగ కల్పింపుచున్నాను. వీరిగది విషయములను, కాబట్టి, పరీక్షించు కృతార్థత మెగుట చెందవలెనుగనుంచి మనోవికాసము, నీతివిద్యలు అందా సక్తి, దేశసేవాత్మకత్వము, ముఖ్యమగు అవర్ణములగు గృహిం చునట్లు చేయుట విధానము. మనము మామలలో ఒకరి కొకరు సేవచేసికొనుటయు, మొట్టమొదట మనమునందఱియొకరి యొకరు గౌరవముచేంద ప్రయత్నింపుటయు, సహాయము, సోదరభావము, బోధాత్మకము, వికాసత్వము, మొదలగు మంచి గుణములు పెంపొందుటయు, ముఖ్యఫలితములగుచున్నవి ఎన్ని విధముల పాటుపడి యువకరించినను మాతృభూమిని తీర్చట దుర్లభమని చెప్పి వాగిసియున్నాను. అట్టికాటి, మాతృదేశ సేవలకు స్వార్థమోగమును పోగొట్టుకొనినవారి జన్మము సఫలమగును గాని విఫలము కానేరదు. ఈ ఓంధ్ర విద్య మునకే యాపించివారు కొటికొక్కరైన ముందు; కాబట్టి ఇప్పుడోసభలవలన బాటుచే మెదురుని సంశయింప బనిలేదు. ఈ బాహుమతి నాటి బోధిడి దేశాభిమానము దృఢింపించు లాగున జేయుట మిక్కిలి యావశ్యకము. ఇట్టి, రహస్య, వైశా, దేశములందు విద్యార్థు లొకరించినమేలును కలుపబడు తలచుకొనుచు, కేంద్రీకీ, అక్షిప్తము, మొదలగు సర్వకళా కాలలలోని బాటు కల్లు కర్తించుచున్నారో య దిహదర్శ ముగ చెట్టుకొని మన యాంధ్రవిద్యార్థులు తగునీతిని మెలగి యాంధ్రదేశమునకు కీర్తి దెచ్చుటకు తగు మనోవాగ్ధ్యము నొసగుటకు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను.

కీర్తి శేఖరైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్ర పటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-4, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మం ప్రభుత్వము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా శాస్త్రాలయము,
బొమ్మబాపి నెం 212, మదరాసు.

చంద్ర రేఖా విలాసము

వికటకవి తాపితా మహానుజుడగు మాచియంచి జగ్గవి రచించిన హాస్యరస ప్రబంధ గ్రంథము. "క. ఈశ్వరికి సమముగా గృతి. నేకవులును జెప్పఁబం ది బిరుదము..." అని కవియే ప్రస్తావించియున్నాఁడు. రసోచితముగ సంస్కరింపబడినది. కావ్యోత్తమంబు. 1-0-0 నీతికథా సంగ్రహము. — సత్త్రిము, సత్త్రిములు. వాలికావాలకు లంఘనము చతురదగినది. వెల 4 అణాలు. అపూర్వసంపుంధ్య-రణము. — అవస్థసాహస్య మగు ప్రహసనశీలము. వీని భోంసీ కేటల మహారాష్ట్రము చదివిన కొలది చతు లాగును. ప్రతి 1-కి వెల 6 అణాలు. జ్ఞా కాల్పకూరి గోపాలరావు, 4, ఆచార్యుల సంఘ, బొమ్మబాపి, మదరాసు

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్వర్తమానముల నెరుంగ కోరికగలచేని మీకు ప్రాయోగి. త్రికాలఫలము లరయు నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రికలు మీకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు: పురుషులు, బిడ్డలు వీనియందు నమ్మకముగల మారందరు వారి యుపాయము, తత్ఫలితములను జెల్పిసికొనగలరు. మూలముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, నస్తువుల భరలు, పరిత్యాగఫలితములు, కిర్ద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు నూ యద్దము కృత్రికముగ జవాబు ఇచ్చును.

వైద్య వక్తాని నీచ అద్దము	8	0	0
నీచ అద్దము	8	8	0
సామాన్య అద్దము	9	9	0

ఈ త్రికాలము అంగ్లేషభాషాలో వ్రాయవలెను. ఆచార్యులు వాగ్ధీశ ధర్మల, కరంపాడ. ఆనందమూర్తి ముగా, కైరాజిల్లా Ashabhai Vaghjee Patel, Karamad. Via Anand Kaira District.

మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు
1904 వ సంవత్సరము మద్రాసుసిటీ మునిసి పలు కి వ ఆక్టు 240 వ సెక్షను ప్రకారము ఆర్డీనియను విధికిని తంబులెట్టి విధికిని నమయి నుండు ఎజ్జ బాలు శెట్టివిధిని ఈనెల 13వ తారీఖున శుక్రవారము యెవలని నీటికొనునలకు సొబా ధించిన కనులను జరుపుటకు గాను దిరుగ ఉత్తరువుల పర్యంతమును మూయబడును.

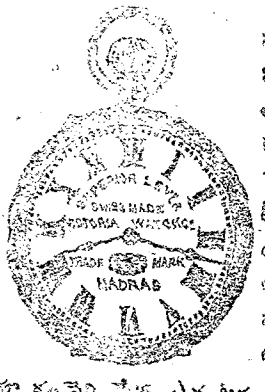
అధికారి: అధ్యక్షుడు, మదరాసు కార్పొరేషన్, మదరాసు
జె. సి. మొలొని
ప్రెసిడెంటు.
మద్రాసు 14 అక్టోబరు 16

సుపీరియరు లీవరు గడియారము

దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాని ప్రథం యుక్తబడును.

ఈ గడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు నీమలా మాకంపె నికిగాను గట్టితగమైన సామాను లతో చేయబడినది. వీరిలో మా కంపెని పేరున్న పీపాయిమాన్స్ చేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కంపెనిలలో దొరకదు. యాది సుద్దుక కాలము మాత్ర సదియు నిండా మందరముగను లోకట్టు అద్దపు మాతగలదియు.

మా కంపెని పేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెని పేరుజేసి తప్ప వర్తక అమ్మచున్నాము. మునుపటి వెల రు. 3-0-0. ఇప్పుటి వెల గొప్పముగోటి: 1, 3-0-0. విక్రొందము వాన్ కంపెని, పాకాబాపి, మదరాసు

TELEGRAPHIC ADDRESS: "Cotala" Bombay.
Messrs, E. DAFFERN & Co.,
Post Box No. 127, BOMBAY.

ఆలిగ్రావ్ అడ్డన్: "కోటాల" బొంబాయి
మెస్సర్స్. ఇ. డాఫర్న్ & అండు కంపెని
బొంబాయి నెం. 127, బొంబాయి.
* ప్రకటన పత్రిక. *

ఇందువలన సకల జనులకు తెలి పడేముదము ఏమనగా:—

నీమనుంచి వచ్చు సుమాను సాత దుస్తులకు మే మొక్కరమే కంబ్రాపుదారులము. చిన్న దుబాణదారులను విధివిధి తిరిగి అమ్మువారును, తామే నీమనుంచి ఈదుస్తులను రప్పించి అమ్ము చున్నారను మాటలచే మోసపోకును. మాధర ఒక్కటే; తగ్గించి ఇచ్చుటలేదు. ఒక్కమూరి ఒక్క బేలుకు తగ్గక ఎంతైనను పంపగలము. ప్రతిబేలుమీదను మాపేరు గురుతు యుండును. బొంబాయి చెన్న పట్టణములయందు మావద్దకొని విక్రయించువారు చిన్న వ్యాపారులే గాక మాసరక్షలు నీమలోనుండు మూగిడ్డంగిలోనే ప్యాకింగుచేయబడి ఇక్కడికి వచ్చిన పిమ్మట విక్రయింపబడును.

* మాధరలు *

నెం.	పాన్లుకోటు 1-కి ఓవర్కోటు 1కి	వైన్కోటు 1-కి
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
1	0 31 0	1 8 0
2	0 15 0	1 12 0
3	1 4 0	2 0 0
4	1 8 0	2 4 0

బాలర, పాన్లుకోటు 1-కి స్త్రీలకాల్లు 1కి స్త్రీల ఓవర్ కో 1కి

నెం.	పాన్లుకోటు 1-కి	స్త్రీలకాల్లు 1కి	స్త్రీల ఓవర్ కో 1కి
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
1	0 10 0	0 6 0	0 10 0
2	0 12 0	0 8 0	0 12 0
3	0 14 0	0 10 0	1 0 0
4	1 0 0	0 12 0	1 2 0

బేలు 1-కి 100 కోటులు.

ముందుగా విలువ మొత్తములేయు లేక మూటిలో ఒకభాగ మైనను ఆర్డరులో పనుపవలయును. తతిమ్మ మొత్తమును వ్యాల్యాపేయలిల్ పోస్టుద్వారా పనుప వలసినది మొదటి, రెండు నెంబర్లసరకులు మిక్కిలి సాతవి గాన కొను వారలకు మేము వాటిని సిఫార్సు చేయుము.

నూటికి రెండున్నరవంతున కమిషన్ ఇ వ్వ బ డు ను. మీ ఏ జంట్లు మూలకముగా మాసరకును తెప్పించక మావద్దనుంచి నేరుగా తెప్పించుకొన్న యెడల మీ ఏజంట్లు నెంబరులను మార్చి మిమ్ములను నష్టపరచి మా కంపెనికి చెడ్డ పేరు జేకుండురు.

TELEGRAMS.

GREAT BRITAIN.

The Air Raid on London Area.

War Office's Report.

LONDON, October 15.

The War Office says that a fleet of hostile airships visited the eastern counties and a portion of the London area last night and dropped bombs. Anti-aircraft guns of the field artillery were in action and an airship was seen to heel over and drop to a lower altitude. Five aeroplanes ascended but, owing to fog, only one succeeded in locating an airship and was unable to overhaul her before she was lost in the fog. Some houses were damaged and several fires started, but no serious damage was done to military material. All fires were soon extinguished.

The Casualties.

The Press Bureau says that the casualties from the Zeppelin raid were military fourteen killed and thirteen wounded, civilians twenty-seven men, nine women and five children killed and sixty-four men, thirty women and seven children injured. Of these thirty-two were killed and ninety-five injured in the London area.

Photographs of Zeppelin.

LONDON, October 14.

The "Daily Mirror" and "Daily Sketch" publish photographs of a Zeppelin lit up by searchlights over London.

Reconstruction of Cabinet.

LONDON, October 15.

The "Morning Post" says there is almost a universal feeling that a reconstruction of the Government is possible before many days.

Conscriptionists Reconciled.

The "Daily News" states that conscriptionist Ministers failed to carry the day at yesterday's Cabinet, but they now consider it unnecessary to resign, as they are confident of the victory of their policy. The paper asserts that there is little doubt that Lord Kitchener's sympathies are now definitely with the conscriptionists.

The Total Recruits Wanted.

Tuesday's Cabinet unexpectedly raised the total recruits wanted weekly to thirty-five thousand, whereas the Labour manifesto of October 6th asked for thirty thousand. Mr. Henderson, labour officials and also some members of the rank and file are now inclined to favour conscription. It is understood that when Lord Derby was appointed Director of Recruiting he was given six weeks to test voluntarism.

Lord Kitchener's Attitude.

The "Times" says that Lord Kitchener's attitude towards recruiting is that he is not responsible for methods. It is for him, as a soldier, to state his requirements and for the country to fulfil them.

THE FINANCE BILL.

Mr. Montagu's Statement.

Great Britain's Part in the War.

LONDON, October 14.

In the debate on the Finance Bill Mr. Montagu, detailing the part Great Britain had played in the war, mentioned that we had advanced to the Allies sufficient sums to equip and maintain in the field three million of their troops. We were entitled to be proud of our share. Our burden involved a total Government expenditure of not less than two-thirds of the estimated total national income. The cost of the war would have to be borne almost entirely out of the nation's own pocket, either from tax or loan, and everyone ought to be prepared to put at least half of his income at the disposal of the State, either in tax or loan. If we were to continue to finance the war for ourselves and our Allies, as we were determined to do, this would be only possible by all classes severely stinting themselves and re-arranging their whole life on an entirely different basis with regard to the consumption of luxuries. Mr. McKenna intended to develop the compulsory tax system as rapidly as possible, but this alone would be insufficient. Voluntary saving was also essential to ultimate victory.

British Attacks on German Positions.

More Trenches Captured.

LONDON, October 14.

A despatch from Field-Marshal Sir John French says:—After bombardment we attacked the enemy's trenches yesterday afternoon under a cloud of smoke and gas from six hundred yards southwest of Hultuch to the Hohenzollern redoubt. We gained a thousand yards but were unable to maintain the position owing to the enemy's shellfire. We captured and held south-west of Saint-Etienne the enemy's trenches behind Vermelles, Hultuch road and the edge of the Quarries. We captured the main trench in the Hohenzollern redoubt.

Another Great British Offensive.

A German Report.

LONDON, October 14.

AMSTERDAM.—Another great British offensive is announced in a Berlin communique. Supported by monitors at sea and artillery northward of Ypres, the British, using gas clouds, attacked on the whole front from Ypres to Loos. The communique admits that the British penetrated north-eastward and eastward.

Dr. Dumba.

LONDON, October 14.

Dr. Dumba has arrived at Falmouth.

Compulsory Service in England.

LAHORE, October 15.

LONDON, October 14th.—Recent leaders in the Westminster Gazette indicate an increasing

TELEGRAMS.

readiness to accept compulsory service. The paper states to-day that the Labourites' recruiting effort must be given a fair trial. If it does not succeed, the Government will have the whole country's support in taking the next necessary step.—("C. and M. Gazette" cable.)

The Diplomatic Situation in Balkans.

Sir E. Grey's Statement.

LONDON, October 14.

Speaking on the Balkan situation Sir Edward Grey emphasised that his statement dealt with diplomatic not military side of the situation. He declined to reply to criticisms made by a portion of the Press of the diplomacy pursued in the Balkans because it was a somewhat delicate time for discussion. He proposed to confine himself to a short resume of the general objects of the British diplomatic policy in the near east.

Sir E. Grey desired at the outset to bring no other country of the Balkans into the war and therefore assured Turkey that if she remained neutral the Allies would see that neither Turkey nor Turkish interests suffered by the terms of peace. The entry of Turkey into the war changed everything. Turkish ships were forced by the German Officers to fire upon Russian ports and shipping without notice or provocation. All obligations of the Allies towards Turkey then ceased.

Steamers Sunk.

LONDON, October 15.

During the week there were 1501 arrivals of steamers at British ports and four steamers were sunk.

British Submarine Sinks a German

Torpedo Boat.

LONDON, October 15.

COPENHAGEN.—A great fight has taken place off Danish Island Moen near Klintholm Harbour in the open Baltic between a British submarine and a German Cruiser and three Torpedo boats. The inhabitants about 7-20 on Wednesday morning heard a terrific cannonade and saw the German Warships incessantly circling round the submarine firing and trying to avoid the submarine's attacks. Suddenly there was a deafening explosion and a German Torpedo Boat sank hit by a torpedo. The other German vessels fled southward. The submarine now emerged and remained on the spot for some time before it disappeared.

A sharp look out was kept from the Danish coast all day for the survivors but none appeared.

Two German Warships arrived on the scene in the evening and played their searchlights vainly for an hour and then left.

FRANCE.

Discussion in French Chamber.

A Lively Sitting.

LONDON, October 14.

PARIS.—At the opening of the Chamber, M. Viviani intimated that there had been differences between M. Delcasse and the rest of the Cabinet. M. Viviani said that M. Delcasse had resigned a fortnight ago for reasons of health, but yielded to entreaties and remained. He again resigned when M. Viviani was in London, but agreed to take rest, repudiating the idea of disagreement with his colleagues. Finally M. Viviani, on Tuesday night, received a letter from M. Delcasse resigning because of a lack of accord in the Government's policy. That statement M. Viviani emphatically denied, declaring that all decisions of the Cabinet were the result of most complete understanding. M. Viviani refused to read M. Delcasse's letter of resignation.

M. Painleve, on behalf of the Parliamentary Committee, opened an attack on the Government. He was considerably cheered when he asserted Parliament's claims to share in responsibility. He demanded further information regarding the Salonika expedition, charging the Government with being surprised by events in the Balkans and not heeding the Parliamentary Committee's warning.

M. Viviani replied, vigorously insisting that the Government was unable to consider the French Parliament alone. He declared that the Salonika expedition had been most carefully planned by the Allied General Staffs. If action was delayed it was because of the necessity of not weakening the front in France, where the final decision would be reached.

The whole sitting was very lively, hence the figures of the vote of confidence are most significant.

French Generals Approve Balkan Expedition.

FONMICHERRY, October 15.

HAVAS CABLES, October 15th.—M. Viviani has declared in the French Parliament that the Generalissimo approves in full the Anglo-French Balkan Campaign. Plenty of troops have left France for the Balkan theatre.

Violent Artillery Duel.

Report from German Headquarters.

LONDON, October 15.

AMSTERDAM.—A Correspondent with the German headquarters telegraphs, under date October 11th:—An artillery duel of great violence has taken place in Champagne, the French attempting especially to disturb our communications by heavy calibre fire. The salient points of our position such as Tahure and Sommepey suffered severely.

Violent Bombardments and Fierce Grenade Fighting.

LONDON, October 14.

PARIS.—A communique mentions particularly violent bombardments in Artois and fierce grenade fighting at Lihons. The Germans in Champagne threw poison shells on our rear lines. The French batteries replied every-

TELEGRAMS.

where. A German attack in the wood westward of Tahure was repulsed by our fire.

There has been continuous reciprocal cannonade in Lorraine.

Artillery Actions in France.

French Aeroplanes at Work.

LONDON, October 14.

PARIS.—A communique reports artillery actions in Artois on the Aisne in the environs of Rheims and in Champagne. Fights with bombs and torpedoes occurred on the heights of the Meuse. A squadron of twenty aeroplanes bombarded the station of Bazancourt. A German captive balloon and aeroplane were brought down by aeroplanes.

GREECE.

Greece Throws over Treaty with Serbia.

LONDON, October 15.

ATHENS.—The Greek Government has formally informed Serbia that the Bulgarian attack arises from an extension of the area of the European war and not a Balkan war. Consequently Greece declines to abide by the treaty with Serbia.

Bulgaria's Notification to Greece.

LONDON, October 15.

ATHENS.—The Bulgarian Minister has officially informed M. Zaimis that Bulgaria has declared war on Serbia.

SERBIA.

News From Nish.

Enemy Pressure Increasing.

LONDON, October 15.

Reuter learns that to-day's news from Nish shows that the enemy's pressure on three fronts is increasing. The enemy are concentrating fresh forces and aiming at cutting communications, but, despite fierce attacks day and night since October 5th, the enemy have only advanced by inches. The Bulgarians have merely advanced a mile across the frontier at one point.

JAPAN.

International Peace Congress.

Japanese Premier's Message.

LONDON, October 15.

SAN FRANCISCO.—The Japanese Premier, Count Okuma, in a message to the International Peace Congress, says:—"A world peace is a fantasy and will remain such till the militaristic order of things is changed. A hope of peace is impossible while nations and individuals exist who exalt themselves as absolutely superior to every one else and appeal to physical force to assert that superiority."

Proposed Conference of Neutrals.

The Congress decided to send Mr. Jordan, Chancellor of Stanford University, to Washington to urge President Wilson to convoke a conference of neutrals with a view to peace.

GERMANY

German Ore Steamers Sunk.

LONDON, October 13.

COPENHAGEN.—Two more German steamers carrying copper and iron ore have been submarined off the South of Sweden.

Three More German Steamers Reported Sunk.

LONDON, October 14.

COPENHAGEN.—A German steamer which has arrived at Kalmar reports that she saw three German steamers sunk on Monday after explosions. German steamers are crowding into Lulea harbour, whence they are afraid to emerge.

Germany's Military Position.

WITHDRAWAL OF GERMAN FORCES.

From the Russian Front.

LAHORE, October 15.

LONDON, October 14th.—The "Times" military correspondent says that 14 German divisions have been withdrawn from the Russian front. Eight have been reported in the West and the remainder have gone to the Danube. This withdrawal has restored the Eastern position in Russia's favour. A more fatal course for Germany's ultimate success could not be suggested by her worst foes. Russia will slowly pass to ascendancy. Her new millions will begin to move in spring with fatal consequences. Germany will then have used up her reserves of military age. The troops sent west have apparently done little more than make up the losses incurred during our recent offensive. The whole of the local general reserves in the West have been used. A threatened point in the line is now only reinforceable at the expense of another point. No new formations have appeared anywhere for many months. It is perhaps true that Germany lacks men to create them.—("C. and M. Gazette" cable.)

LONDON, October 14th.—The "Echo De Paris" learns that German counter-attacks in the West are costing them a division daily.—("C. and M. Gazette" cable.)

Precaution in Germany.

Against Hostile Air Raids.

LONDON, October 16.

Newspapers in Copenhagen Bremen, Hamburg, Kiel and Dantzig describe the preparations at the German

TELEGRAMS.

coastal towns against aerial raid. People were elaborately warned that in the event of any raid guns would be fired and church bells rung. Then the Authorities decided on a rehearsal but when firing and bell-ringing began people in every town instead of obeying the instructions were seized with panic and fright and rushed to Military Headquarters. Newspapers appeal to the public to show greater self-possession next time.

Kaiser's Son Engaged.

LONDON, October 15.
AMSTERDAM.—The engagement is announced of Prince Joachim the Kaiser's son to Princess Marie Auguste of Anhalt.

Smuggling Rubber into Germany.

COPENHAGEN, October 15.
The authorities have confiscated a big quantity of raw rubber contained in a large number of cases consigned to Germany as tinned fish.

UNITED STATES.

United States' Navy.

A Five-Years Building Programme.

LONDON, October 15.
WASHINGTON.—Mr. Daniels, Secretary for the Navy, proposes to recommend a five years naval building programme, asking for fifteen to twenty dreadnoughts and battle cruisers with a proportionate number of submarines, scout-cruisers, destroyers, and auxiliaries. It is stated that President Wilson and Mr. Daniels are agreed that the fleet must be almost double within the lustrum. It is estimated that the first year's programme will cost 248 million dollars.

Increase in Naval and Army Expenditure.

WASHINGTON, October 15.
President Wilson has approved the increase of the Army by a hundred thousand men and the creation of a reserve force of 4,00,000. The additional expenditure involved in army and navy shows an increase of thirty one millions sterling. It is expected that the congress will approve.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

H. E. the Viceroy's Tour.
Departure from Simla.

SIMLA, October 15.
H. E. the Viceroy left Simla to-day on tour and had a most cordial send off. A large gathering assembled at the Viceregal Lodge to say good-bye, including the Lieutenant-Governor of Punjab and Lady O'Dwyer and all the members of His Excellency's Council and officers of the Punjab Government and other officials and residents and their families. There was also a good turn out of Simla Volunteers under Colonel Henry. The Secretariat Officers awaited His Excellency at the Railway Board Offices and gave him a cheerful send off. At the Railway Station, before stepping on to the special motor train, which was to convey the party to Kalsa, His Excellency presented a handsome watch to Khan Sahib Akbar Abdur Rahman, Station Master.

Plague.

SIMLA, October 15.
With the termination of the monsoon, plague has taken an upward turn in Western India. The returns to-day published for the week ending the 9th instant show in the Bombay Presidency 1,744 deaths, Central Provinces 495 deaths, Hyderabad State 175, Mysore State, 111 deaths, Madras Presidency 55, United Provinces 47. Behar and Orissa 12, Burma 20 and the Punjab 3 deaths. Total number of deaths is 2,574 in all India and Burma.

The Dacca University Despatch.
Sent to the Secretary of State.

SIMLA, October 15.
The comprehensive despatch on the Dacca University containing the final detailed proposals of the Government of India is being sent to the India office by to-day's mail. This is the last educational despatch which Sir Harcourt Butler has signed as Education Member of the Council. The draft Bill dealing with the proposed University is also ready and goes with the despatch. His Excellency the Viceroy will leave this evening for Nainital where his stay will be informal. He will open a small suspension bridge en route. He will reach Dehra next week and remain there till the end of the month, just time enough to enable the Viceregal household to reassemble at Delhi. His Excellency will subsequently shoot in Bikaner and Bharatpur and visit Punjab in December. It is quite probable that Lord Hardinge will visit Benares and Bankipur in February.

CALCUTTA.

Commutation of a Death Sentence.

CALCUTTA, October 14.
The Governor in Council has been pleased to commute the sentence of death passed on Hasmat Ali by the High Court on a reference made by the Additional Sessions Judge of 24 Jarganas to one of transportation for life.

Yet Another Dacoity.

CALCUTTA, October 15.
A dacoity was committed in the house of a shopkeeper of Pradhanpante Village near Barakar, East Indian Railway. About twenty dacoits broke into the house, but were met by the owner who stood his ground and

TELEGRAMS.

attacked them with bow and arrows wounding three men. The dacoits retired with some bundles of cloth they had seized. Two suspects were arrested by the Railway Police who subsequently secured the whole gang.

BOMBAY.

The All-India Moslem League.

BOMBAY, October 15.
The Mahomedan leaders here, who had opposed the holding of the All-India Moslem League in Bombay, have not yet made up their minds to take part in the session which, it is said, will be held in Easter holidays, either in Lucknow or Bankipore. His Highness the Aga Khan has kept himself in touch with the leaders here and the latter are prepared to follow his advice, when he returns here next month.

Bombay Water Supply.

BOMBAY, October 15.
The reduplication of the Tansa Main for giving an increased supply of water to the city is now almost completed. Only a few details remain to be settled. The opening ceremony will be performed by His Excellency the Governor from the top of the Malabar Hill on the day to be fixed by him between the 8th and 12th December.

Preparations for the Municipal Congress.

BOMBAY, October 15.
Preparations for holding the next sessions of the Indian Municipal Congress are being vigorously carried on, and the Reception Committee have approached the Municipality for permission to erect a mandap on the Gowalia Tank site, as the maidans are not available this year.

The Indian Civil Service Examination.

Nominations Impolitic.

BOMBAY, October 15.
Referring to Lord Islington's Bill for admission of persons into the Indian Civil Service without examination the "Bombay Chronicle" remarks: "Instead of resorting to dubious methods of nomination the object should have been to give greater opportunities to Indians in the Provincial Service, to be taken into Civil Service by a competitive examination in India. Continuing the paper says:—"It is impossible to avoid the conclusion that Mr. Chamberlain and his advisers are taking advantage of the opportunity created by the war to force a highly controversial measure on India and flood the country with third rate and fourth rate men from England in an absolutely arbitrary manner. The danger to the moral strength of the British administration, which such an inevitable system of nepotism will bring about, will be incalculable."

PUNJAB.

Conferences in the Punjab.

LAHORE, October 14.
Besides the Sikh Educational Conference, which meets at Ferozpur during the Dasara holidays on the 16th and 17th instant, there will be held a Session of the Punjab Temperance Conference at Ferozpur on the 16th under the presidency of Professor Ruchiram Sahni of the Government College, Lahore.

Sardar Bahadur Heera Singh, Subadar-Major of Moga is the president of the Reception Committee of the Temperance Conference.

The Viceroy's Visit to Lahore.

Reception of Indian Commissioned Officers.

LAHORE, October 14.
It is notified that during H. E. the Viceroy's forthcoming visit to Lahore from the 9th to 11th December, he will hold a reception of the Retired Indian Commissioned Officers and also of any Indian Commissioned Officers who may be in the Punjab on leave from the front, or awaiting invaliding boards if they are well enough to attend.

SOUTH INDIA.

The Coonoor Abduction Case.

COONOOR, October 15.
Mrs. Quinn cross-examined by Mr. Gonsalves said that she went on six occasions to Mrs. Newman's. On three occasions she spoke for quarter of an hour, once in the verandah, once in the bedroom and once in the ante-room, because Mrs. Newman's son was ill in the bedroom. On other three occasions the servants said Mrs. Newman was out. My first visit was a week after Mrs. Newman went to Connemara Cottage. Mrs. Newman and I were talking in the bedroom. On the day of rescue the impression left on my mind was that Marie was reluctant to go home with her sister.

Questioned by Mr. Ramaswamy Iyengar witness said:—Marie asked me to bring some patterns of the latest style for a new dress. Marie came into the bedroom a second time for this purpose. On this occasion Marie gave me sweets. Mrs. Newman was hard up, but she talked nicely, and put me off.

Re-examined, witness said, it was a week after Mrs. Newman came to Connemara, that she saw Marie. Cecilia, cross-examined, said she knew the whole Reilly family and Marie since she was a child. She did not speak to Marie when she came to Star Villa. Witness last saw her at the Cottage before Marie's mother's death.

Questioned by Mr. Ramaswamy Iyengar witness said:—A Policeman brought me to Court, and we talked about the case on the way.

One Muthu, another witness, entering the box the Court explained to him the nature of the oath he had taken. Mr. Gonsalves asked the Court to make a note of this.

Cross-examined, Mali Rungan said that he came twenty to twenty-five times to the Connemara Cottage. On each of these occasions he spoke to Marie near the dining room. Motor car Sam came four or five times. Marie spoke to him also. Cochin Rajah's agent came once.

Questioned by Mr. Ramaswamy Iyengar witness said Mrs. Newman's son was ill at Connemara and Dr. Carroll attended each day for six days while Marie was there. The doors in the Connemara Cottage were not locked. One night Marie rode on Mrs. Newman's donkey in the Connemara compound. Mali Rungan protested at her exposing herself. Marie once sent the car to fetch Norman Newman and she came. I have spoken to Marie.

The Court asked witness in English how long he had been butler, and he replied two years. The same question was repeated in Tamil and witness said one year butler and one year cook.

Mrs. Clapp, cross-examined, deposed:—Immediately after arrival of the carriage Mrs. Newman borrowed three Rupees. One cart with Mrs. Newman's things left at 10 o'clock children went with Miss Newman for the cart at 5-30. The cart arrived later and Mrs. Newman left after taking leave of witness about 9 P. M.

Questioned by Mr. Ramaswamy Iyengar, witness said:—My Children used to go with Mrs. Newman's children. Inspector Subrachar came to Madras and took statement from me.

Mr. N. S. Ramaswamy Iyengar, requested the Court that Mr. Loveluck should be tendered for cross-examination, as it was clear that he was the Investigating Officer and that, as per ruling referred to in Dr. Swaminadan's, to the effect that in all important cases the Police Officer making investigation should be examined as a witness regarding the circumstances of the investigation. It was clear from the case that it was started by the complaint being handed over to Mr. Loveluck at Ooty before Mr. Walker's office by Miss Adolphine Reilly on the 24th. It was he who arrested Miss Violet Reilly, took her to the Sub-Jail, immediately received her on bail, ordered Mr. Tottenham to arrest Rangaswamy and Mrs. Newman at Coonoor, attended the Sub-Magistrate's Court on the 25th to oppose bail, subsequently went to Coimbatore on the 27th to oppose bail and instruct the Public prosecutor in the Sessions Court and took Miss Violet Reilly on the 28th to Mr. Young for her being examined and who in the complaint had written that he had investigated the case.

After arguments on this point, the Court said that he would be examined, as a Court witness.

Mr. Walker said that he would not cross-examine.

Mr. Ramaswamy Iyengar stated that Mr. Young would have to be examined with reference to Violet Reilly's evidence.

Inspector Wilkins, cross-examined, deposed: Rangaswamy was arrested on the 24th and locked up in Police station. Next morning there was an application for bail. I did not produce the accused, as I had not finish my investigation. The Superintendent promised to come at 11 A. M. but did not come till 3 P. M. As long as I was in Court the accused was not produced. I gave instructions that the accused should be taken for production before Magistrate at 9-50 P. M. I had information that an attempt to rescue the accused would be made at Black Bridge, so I gave an escort, as the accused was concerned in an important case. I completed my report under Section 157 at 9-30 and at once handed it to the escort waiting to take the accused. My examination of witness that day lasted from 6 A. M. to 4 P. M. After that I had to record the matter in my diary. I examined about 50 witnesses altogether in this case. I had conversation with Violet Reilly at Ooty and recorded it in my diary when I came to Coonoor.

The defence dispensed with cross-examination of Mali Rungan and some other witnesses. As witness Madras could not be found, the village moneygar was called to state that Rungiah Gownden and Co., had a coachman named Madras. He had seen him about a month ago.

This closed the cross-examination of witnesses and the further hearing of the case for argument is fixed for next Wednesday at Ootacamund. The Court enquired whether the defence desired to call any defence witnesses. Counsel intimated that they did not propose to examine any defence witness at this stage.

Munition Manufacture at Pondicherry.

PONDICHERRY, October 14.
Best and Company's materials has arrived for shells. Work is begun in both their factories, and the turnout of which is likely to be a hundred shells daily.

To Salvage Emden.

COLOMBO, October 15.
The Commonwealth Department of Defence has accepted the contract to salvage the Emden. Australian newspapers now report that 50 men will form the salvage expedition. Mr. Eric Falton will write the story of his trip and engage in zoological, biological and botanical research. A moving picture operator will also accompany the party. Captain B. M. O'Malley is to be the navigator and Driver, and Chief submarine expert. The Head of the Syndicate is Mr. E. G. Darby, who is also a Driver, having gained his experience on the Canadian Pacific Railway Company.

A Tamilian Convicted.

COLOMBO, October 15.
A Tamil, Ponnuswami by name, was convicted recently of intimidation in pointing a gun at Havildar Ram Singh and two privates of 28th Punjab at Newara Eliya and sentenced to two years' rigorous and two years' Police supervision. Accused appealed, but sentence has been confirmed.—"Ceylon Observer".

UNITED PROVINCES.

The Benares Sedition Case.

ALLAHABAD, October 15.
The names of Mr. S. R. Daniels, Sessions Judge of Allahabad, and Mr. E. P. Fawcett, I. C. S. are mentioned as likely to be selected as members of the Special Tribunal to try the Benares sedition case which will commence at the end of this month or beginning of next month.

అనునది. అందుచేత వానిని వేరొకరిననుకరింపజేయుటకు వేరొకటి వ్రాసినది.

అందమైన 1916 క్యాలండరు.

మున్ముందే కేసి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము, మృత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి.
డిసంబరుకల 31 వ తేది నాడు నొకసారిగ నాడున రూపముల విలువగల చురుకుల నొసావరిలకు
క్యాలండరు బదిలీయగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అనాచితని పంపవలయును.

ఇదిగలగు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తింబులెట్టెవిట్టి, మద్రాసు.

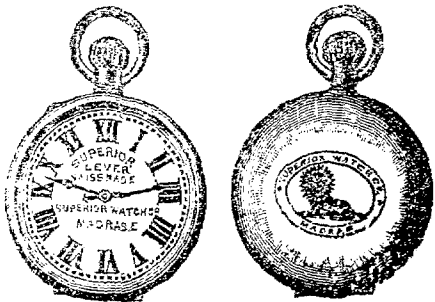
యొద్దముకల క్యాలండరులు కొద్ది పతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన
యాకాభంగము గలుగదు.

ఇశాం! ఇండియానుహిమ, ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియా దేశముయొక్క విశేష
విశేషములను అనేకకావ్యములలోనుండి గ్రహించి భారత
తేజమును గాన ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ
ములో జన్మించిన ప్రతిచిహ్నమునకు అత్యంతగా బలవ
వలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు.
రైడ్స్ వాక్స్ ట్రై మినిస్టర్స్ కోవింట్స్,
అలిపర్ నగర్ బొంబాయి, 157 బ్రాడ్వే,
98 మంబులోడు, మద్రాసు.

సుకేశనంజన తైలము:— ఇది మంచిను వాసనగల తలనూనె
పెండ్లుకలను పెంచును. మృదువుపరచును. చలువజేయును.
పుష్పముల వాసన గుప్పించి కొట్టుచుండును. సీసా 0-8-0
ఉత్కృష్ట తాంబూలము:— యిది తాంబూలములో
గాని విడిగా గాని, 1, 2 మాత్రలపుముకొనిన మిక్కిలి రుచి
కరముగానుండుటయే గాక, ఆజీర్ణము, వాయుగ, కడుపుబ్బ
రహిత, అరోచకము మొదలగువాటిని హరించి మనోల్లాసమును
కలిగించును. 200 మాత్రలు, సీసా 0-2-0 డబ్బీ 1-4-0.
వి. పి. వార్షిక డబ్బీ. క్యాట్టాగు ఉచితము.
ఆయుర్వేద సమాజ్, పాంచూరు. (గుంటూరు జిల్లా)

నుపీరియరు లీవరు జ్యూవెల్స్ (రిజిస్టర్డ్) వాచ్

సెల్ గోలునుతో (3-0-0) మూడురూపాయలు పోస్టేజీ 0-4-0.

మండు

కెనక

నే మిగిలిన కండువలకు స్పెషల్ గాండునండి తక్కువ
వెలతో వై.గడియారమును రప్పించి యందఱకు తృప్తికరముగా
పంపుచుండునది యందఱ తెలిసిందే. ఈ ఘోరయోధ్యమయము
నను, భాగ్యంబుప్రయాగలకు వెనుదీయక మునుపటికన్న మేలి
మిగ నుండవలయునను తలంపుతో వై.జీర్జమున నుండుమాదిరి
గడియారములను ఈ మూడవతూరి రప్పించితిమి. దీనిచే మాకు
శ్రద్ధబడిఖర్చులు అధికముగ కలిగినను లీడసాదలను కొని యానం
దియరను నుద్దేశముతో వశజలకే యిచ్చెదము. మునుపటి గడి
యారములకన్న ముండు. ఇప్పటిది గిల్లుమాన్ మెండు. ఇటుల దానికి దీనికి భేదము విశేషముగ నుండును.
దీనికి దానికి నుంచిచూచినయెడ భేదములు తెలియును. ఇందు మాకంపెనిమేరు ఎర్రనిసిరాతో రైలుమీద నుండును.
(సీంహము) గుఱుతుతో మాపేరు గడియారము వెనుకముఖాన చెక్కబడియుండును. ఇదియే మాకు రిజిస్టర్డ్
ప్రేడుమాకు. దీని పనిచూపిన మరూర్థము చక్రద్వారముల కెంపు లవర్చియుండును. డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
మాముండును. దీనిచే గడియారమున చుట్టు మొదలై నవి చేరవు. వేయేటి ఒకటిరైప్పించిమాడును. ఈ గడియారము
నుంచు పెట్టెమీద మాకంపెనిమేరు గడియారముపేరు గిల్లు అక్షరములతో నుండును. పెట్టెమాత్ర లోతట్లైన గ్యారంటీ
పుత్రముండును. చక్కనిగోలునుతో వెల రూ. 3-0-0 పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు రిజిస్టర్డ్ గడియారము

5 సం.ల గ్యారంటీగలది. చక్కనిగోలునుతో వెల 3 రూపాయలు. పోస్టేజీ 4 అణాలు.

ఇది మాకొకై స్పెషల్ గాంబడినది గాన వెనకదేనుండదు. లీడసాదలను గొనుడు
రనియే తక్కువకేల పందితిమి. కెలస్వల్పమైనను ఫలమధికమని యనుభవమున తెలి
యును. దీనికి వెనుకముఖాన మా ప్రేడుమాకు చెక్కబడియుండును. ఇది మాసాంత
గడియారములకు తప్ప దేనికిండదు. కాన మాగడియారములను గొనువారు మార్కును
జూచి తీయవలెను. ఇది దృఢతరమైన సామానులచే జేయబడి, డబ్బుప్రూఫ్ అను గ్లాసు
దూము కలిగియుండుటచే, చాలకాలము నుండుక తృప్తికరముగ పనిచేయును. పడగెత్తి
నను, జారిపడినను, గుఱుపుస్వారిచేసినను కొన్ని గడియారములవలె ఆగదు. సుయ్యనకాల
మాను చూపుచుండును. ఈ మారకకర్ణించుటచే ఫలమేమి? ఒకగడియారమును దీని
వరీతీయిన సత్యావత్యములు వెలియును. గడియారము పెట్టెపై 'ఇండియన్ మెయిల్'
అను పేరుండును. పెట్టెలోకల గ్యారంటీపుత్ర మతికించియుండును.
ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (గ్లాసుదూముగలది) గోలునుతో 8-0-0
ఈగడియారములను మాదర్బదోరకును.
ఇంగ్లీషు మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గోలునుతో 2-8-0
రంగూన్ మెయిల్ లీవరు గడియారము (దీనికి గ్లాసుదూములేదు) గోలునుతో 2-8-0
మాచిరునామా:— నుపీరియరు వాచి కంపెని, పోస్టు బాక్స్ నెం 167, మద్రాస్

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:— గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

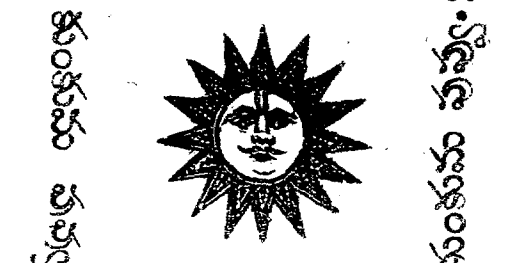
తైలినులభము కథలు చదివిపట్టు చదువుకొన
వచ్చును. బహుశ్రాచీనకాలమునుండి నోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరహితము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచిక: వి. పి. గా పంపుచుము.

వలయువాడు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,

145, కాళవీధి, మద్రాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును కొనువారు మార్కమా
క్కును గమనింపుడు. కరస్పాండ్లెన్న మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెని.

21, హమ్మంపేట్, బొంబాయి.

మాతన రోమసంహారి. బేగంసాహిపోస్.

ఒక కూరి ఉపయోగించుట
వలన తేమమందలి యే
భాగమునయుండు రోమము
ను వెనుపులేక కుద్ధముగా
గుండును. చర్మము యొక్క
స్వభావమెరంగునుకాంతిని
పోగొట్టక చేయు (సాఫ్ట్)
ఇది ఒకటే. వెల రిబ్బెలు రె
పై 151-0-0 వి.పి. ఖర్చుకల
ఆర్. వి. మండిట్ ఆండ్ కంపెని లి, బందనపేట్, మద్రాసు.

టానికులకురాణి

మదనమంజరి మూత్రలు.

ఇది రక్తమును కుద్ధిచేయుటయందును కర్మించుట
యందును సమర్థవశత్యము సుక్ష్మస్థితియు మొదలగు
వ్యాధులను పోగొట్టుటయందును సదృశిన వరములకు బలము
నిచ్చుటయందును సాటిలేనిది.

40 మాత్రలగుల డబ్బీ క్రయము రూ 1-0-0

రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ

20 వీవాబాద్ రోడు మద్రాసు.

చిత్రలేఖనము

అస్తునుడు - మత్స్యయంత్రము తెగ వేయుట.

చిత్రలేఖనం దనమాన పాండిత్యము సంపాదించి,
ప్రఖ్యాతిగాంచిన, ఎ.ఎన్. రామ గారిని యెరుగనివారుండరు.
వీరిచే వ్రాయబడిన వైచిత్త్యవ పటమునగల ప్రతిమల్లెటికక
కలిగి స్వభావసిద్ధముగా నున్నవి అందు శ్రీకృష్ణనిదాంభము,
బలరాము సత్యావరము, దుర్యోధనాదుల నిరాకాళికయమును
పుష్పరామపాస్త్రమును (దొపది యానందము) బాగ్యముల
ఉత్సాహము, అర్జునుని బౌదాత్యము, ప్రేతుల సమర్థమును,
భాగవత్ప్రీతి మాచి తీరవలయును గాని చెప్పటకు సాధ్యము
కాదు ఇట్లు శ్రీమత్ భారతాదిగ్రంథకర్త, కవిరాజు, శ్రీపాద
కృష్ణమూర్తి కాశ్మీ గారు వ్రాయుచున్నారు.

వైచిత్త్యవ పటమునండి తీయబడిన పోటోగ్రాఫుపటము.

వి. పి. వ్యాసా రోనినవారికి పంపించబడును.

పటము కొలత 12x10 అంగుళములు, పోటో, కొలత
8 1/2 x 6 1/2 అంగుళము లుండును. ధర రూ. 1-0-0.

వి. పి. వార్షిక ప్రత్యేకము.

అడను:— మేనేజరు,
రామ్స్ నూడియో, రాజమండ్రి.